

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON YHTEISELLÄ PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELTYLLÄ TEKEMÄT PÄÄTÖKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS N:o 1578/2007/EY,

tehty 11 päivänä joulukuuta 2007,

yhteisön tilasto-ohjelmasta vuosiksi 2008–2012

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ovat ajantasaisia, luotettavia, asianmukaisia ja mahdollisimman tehokkaasti tuotettuja tilastotietoja politiikkajensa suunnittelua, toteutusta, seurantaa ja arviointia varten.

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 285 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

- (3) Yhteisön tilastotietojen johdonmukaisuuden ja vertailukelpoisuuden varmistamiseksi on tarpeen perustaa viisivuotinen yhteisön tilasto-ohjelma, jossa määritellään vahvistettujen politiikan painopisteiden mukaisesti suunnittelujen toimien lähestymistavat, pääasialliset alat sekä tavoitteet.

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

- (4) Yhteisön tilastojen erityinen laatimistapa edellyttää kehityksessä yhteisön tilastojärjestelmässä toteutettavaa erityisen tiivistä yhteistyötä, jota tehdään 19 päivänä kesäkuuta 1989 tehdyllä päätöksellä 89/382/ETY, Euratom ⁽⁴⁾ perustetussa tilasto-ohjelmakomiteassa järjestelmän mukauttamiseksi etenkin antamalla edellä tarkoitettujen yhteisön tilastojen tuottamiseksi tarvittavat säännökset. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon rasitteet, joita tietojen antamisesta aiheutuu tietojen antajille, jotka voivat olla yrityksiä, keskus-, alue- tai paikallishallinnon yksiköitä, kotitalouksia tai yksityishenkilöitä.

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhteisön tilastoista 17 päivänä helmikuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 322/97 ⁽³⁾ mukaisesti olisi laadittava monivuotinen yhteisön tilasto-ohjelma.
- (2) Yhteisön on mainitun asetuksen mukaisesti voitava saada oikeaan aikaan käyttöönsä jäsenvaltioiden ja niiden alueellisten yksiköiden, jäsenvaltioiden valtiosääntöjen määräykset huomioiden, kesken vertailukelpoisia tietoja, jotka

- (5) Yhteisön tilastojen tuottaminen viisivuotisen ohjelman sääntelykehyksen mukaisesti saavutetaan Eurostatin ja kansallisten viranomaisten tiiviillä, yhteensovitettulla ja johdonmukaisella yhteistyöllä. Eurostatin olisi tätä varten varmistettava eri tavoin Euroopan tilastojärjestelmää edustavan kansallisten viranomaisten välisen verkoston yhteensovittaminen sen takaamiseksi, että Euroopan unionin politiikkaa varten on nopeasti saatavilla niin laadukkaita tilastoja, että ne mahdollistavat tarvittavan vertailtavuuden jäsenvaltioiden välillä.

⁽¹⁾ EUVL C 175, 27.7.2007, s. 8.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 12. heinäkuuta 2007 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 29. marraskuuta 2007.

⁽³⁾ EYVL L 52, 22.2.1997, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽⁴⁾ EYVL L 181, 28.6.1989, s. 47.

- (6) Kun kansalliset ja yhteisön tilastoviranomaiset laativat ja levittävät yhteisön tilastoja tämän päätöksen mukaisesti, niiden olisi noudatettava periaatteita, jotka on vahvistettu Euroopan tilastoja koskevissa käytännöissä, jotka ovat liitteenä 25 päivänä toukokuuta 2005 annetussa komission suosituksessa kansallisten ja yhteisön tilastoviranomaisten riippumattomuudesta, koskemattomuudesta ja vastuuvollisuudesta. Tässä prosessissa olisi pyrittävä edistämään lähentymistä kerättävien tilastotietojen ja niiden mahdollisen tieteellisen käsittelyn osalta.
- (7) Vastaustaakan vähentämisestä, yksinkertaistamisesta ja priorisoinnista yhteisön tilastojen alalla Euroopan parlamentille ja neuvostolle annetun komission tiedonannon perusteella komission vuotuisten tilastoja koskevien työohjelmien laadinnassa olisi otettava huomioon tarve tilastoalan prioriteettien jatkuvaan uudelleentarkasteluun, prosessien yksinkertaistaminen ja merkitykseltään pienenevien vaatimusten vähentäminen mukaan luettuna, jotta käytettävissä olevat resurssit voidaan käyttää parhaalla mahdollisella tavalla.
- (8) Jotta voidaan parantaa kaupunkeja koskevien yhteisön toimenpiteiden johdonmukaisuutta ja tehokkuutta ja tehdä luotettavia vertailuja, yhteisön tilastollisia tarkoituksia varten on syytä määritellä tarkemmin, mitä tarkoitetaan 'kaupunkialueella' ja 'taajamalla',
- (9) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa tämän päätöksen tavoitetta, joka on vuosia 2008–2012 koskevan yhteisön tilasto-ohjelman perustaminen, vaan se voidaan toteuttaa tehokkaammin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (10) Tässä päätöksessä vahvistetaan ohjelman koko keston ajaksi rahoituskehys, jota budjettivallan käyttäjä pitää talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja moitteettomasta varainhoidosta 17 päivänä toukokuuta 2006 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen ⁽¹⁾ 37 kohdan mukaisesti ensisijaisena ohjeenaan vuotuisessa talousarviomenetelystä.
- (11) Tämän ohjelman perustamista koskevat suuntaviivat on asetuksen (EY) N:o 322/97 mukaisesti toimitettu tilasto-ohjelmakomitealle, neuvoston päätöksellä 91/116/ETY ⁽²⁾

perustetulle Euroopan talous- ja sosiaalitalastoja käsittelevälle neuvoo-antavalle komitealle sekä neuvoston päätöksellä 2006/856/EY ⁽³⁾ perustetulle raha-, rahoitus- ja mak-sutasetilastokomitealle,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tilasto-ohjelman perustaminen

Perustetaan yhteisön tilasto-ohjelma vuosiksi 2008–2012, jäljempänä 'ohjelma'. Ohjelma esitetään liitteissä I ja II.

Liitteessä I määritellään ohjelman keston aikana toteutettavaksi suunniteltujen toimien lähestymistavat, pääasialliset alat sekä tavoitteet. Liitteessä II esitetään tiivistelmä Euroopan unionin politiikan tarpeiden kannalta tärkeitä tilastovaatimuksista.

2 artikla

Politiikan painopisteet

1. Ohjelma määräytyy seuraavien yhteisön politiikan pääasiallisten painopisteiden mukaisesti siten, että huomioon otetaan kansallisten viranomaisten ja komission resurssit:

- a) vauraus, kilpailukyky, innovaatiot ja kasvu;
- b) solidaarisuus ja inhimillinen kehitys;
- c) taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus, kestävä kehitys ja väestörakenteesta aiheutuvat haasteet;
- d) turvallisuus; sekä
- e) Euroopan unionin edelleen laajentuminen.

2. Ohjelman yleisistä painopisteistä ja tavoitteista laaditaan yksityiskohtaiset vuotuiset suunnitelmat asetuksen (EY) N:o 322/97 mukaisesti.

3 artikla

Tilastoalan hallinto ja laatu

Ohjelma pannaan täytäntöön Euroopan tilastoja koskevien käytännönsäntöjen periaatteiden mukaisesti, ja tavoitteena on tuottaa ja jakaa korkealaatuisia ja yhdenmukaistettuja yhteisön tilastoja, jotka on tarvittaessa eritelty sukupuolen mukaan, ja varmistaa Euroopan tilastojärjestelmän moitteeton toiminta kokonaisuudessaan. Kansallisten viranomaisten ja yhteisön tilastoviranomaisen on

⁽¹⁾ EUVL C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 59, 6.3.1991, s. 21. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 97/255/EY (EYVL L 102, 19.4.1997, s. 32).

⁽³⁾ EUVL L 332, 30.11.2006, s. 21.

- a) luotava sellainen institutionaalinen ja organisatorinen ympäristö, joka edistää virallisia tilastoja, mukaan lukien tilastolistien alueyksiköiden nimikkeistöön (NUTS) perustuvat aluetilastot, tuottavien ja jakavien kansallisten ja yhteisön tilastoviranomaisten tehokkuutta ja uskottavuutta;
- b) noudatettava eurooppalaisia standardeja, suuntaviivoja ja hyviä käytänteitä kansallisten ja yhteisön tilastoviranomaisten käyttämissä prosesseissa virallisten tilastojen organisoimista, keruuta, käsittelyä ja jakamista varten ja pyrittävä saavuttamaan hyvän hallinnon ja tehokkuuden maine näiden tilastojen uskottavuuden vahvistamiseksi;
- c) varmistettava, että yhteisön tilastoissa noudatetaan eurooppalaisia laatustandardeja ja että ne vastaavat Euroopan unionin institutionaalisten käyttäjien, hallitusten, alueellisten viranomaisten, tutkimuslaitosten, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, yritysten ja laajan yleisön tarpeita;
- d) tehtävä yhteistyötä kansainvälisellä tasolla toimivien tilastointien kanssa kansainvälisten käsitteiden, luokitusten ja menetelmien käytön edistämiseksi Yhdistyneiden Kansakuntien tilastotoimikunnan 14 päivänä huhtikuuta 1994 hyväksymien virallisten tilastojen peruseriaatteiden mukaisesti, erityisesti tilastojen johdonmukaisuuden ja vertailukelpoisuuden parantamiseksi maailmanlaajuisella tasolla;
- e) tarjottava pyydettyä ja tarvittaessa teknistä tukea tilastollisen organisoimisen alalla ja tiedotettava hyvistä käytännöistä muille elimille tai kolmansille maille; ja
- f) painotettava tilastotietojen laatua (erityisesti niiden luotettavuutta ja vertailtavuutta) siten, että kerättävien tietojen kronologisesta jatkuvuudesta ja mahdollisuudesta niiden tieteelliseen käsittelyyn huolehditaan asianmukaisella tavalla.

4 artikla

Priorisointi, tehokkuus ja joustavuus

- Ohjelmalla varmistetaan jatkuva tilastollinen tuki päätöksille ja arvionneille yhteisön politiikan nykyisillä toiminta-alueilla ja tarjotaan tilastollista tukea huomattaville lisävaatimuksille, joita uusista yhteisön toimintapoliittisista aloitteista aiheutuu.
- Komissio ottaa vuotuisen tilastoalan työohjelmien laadinnassa huomioon tuotettavien tilastojen kustannustehokkuuden ja varmistaa, että tilastoalan prioriteetteja tarkastellaan jatkuvasti uudelleen, jotta jäsenvaltioiden ja komission käytettävissä olevia resursseja voidaan käyttää parhaalla mahdollisella tavalla ja tietojen antajille aiheutuvaa taakkaa voidaan vähentää mahdollisimman paljon. Priorisoinnilla pyritään siihen, että lisäkulujen ja uusista tilastovaatimuksista aiheutuvan taakan vastapainoksi

vähennetään yhteisön nykyisiä tilastoaloja koskevia tilastollisia vaatimuksia. Priorisointi toteutetaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

3. Laatiessaan vuotuisia tilastoalan työohjelmia komissio voi toteuttaa ennakkotutkimuksia sellaisten suunniteltujen uusien tilastoalan toimien taloudellisista vaikutuksista, joista aiheutuu merkittävää lisätaakkaa jäsenvaltioille.

4. Ohjelmalla varmistetaan sellaisten välineiden kehittäminen, joilla tilastoalan toimet priorisoidaan uudelleen Euroopan tilastojärjestelmän joustavuuden lisäämiseksi ja parannetaan sen kykyä vastata oikea-aikaisesti käyttäjien muuttuviin tarpeisiin.

5. Ohjelmalla varmistetaan avoimuus siten, että otetaan huomioon muun muassa yhteisön tilastoista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 322/97 täytäntöönpanosta tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien salassa pidettävien tietojen käyttöoikeuden osalta annetun asetuksen (EY) N:o 831/2002 muuttamisesta 18 päivänä heinäkuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1104/2006 ⁽¹⁾ 1 artiklan 1 ja 2 kohta.

5 artikla

Rahoitus

1. Rahoituskehys tämän ohjelman toteuttamiseksi vuosina 2008–2012 on 274 200 000 euroa.

2. Budjettivallan käyttäjä myöntää vuotuiset määrärahat rahoituskehysten rajoissa.

6 artikla

Kertomukset

1. Kuultuaan tilasto-ohjelmakomiteaa komissio esittää välikertomuksen ohjelman edistymisestä. Tämä välikertomus toimittetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kesäkuussa 2010. Siinä käsitellään erityisesti nykyisen ohjelmakauden toista puoliskoa sekä seuraavan monivuotisen tilasto-ohjelman soveltamiskautta siten, että otetaan Euroopan parlamentin toimikausi huomioon. Komissio tarkastelee siinä ohjelman täytäntöönpanoa, ja esittää alustavan analyysin ehdotettujen hallinnollisen taakan kevennysten vaikutuksista pienten ja keskisuuren yritysten kilpailukykyyn sekä taloudellisen taakan jakautumisesta yhteisön ja jäsenvaltioiden talousarvioiden kesken. Komissio kiinnittää lisäksi erityistä huomiota tarvittaviin tietokoneaisuuksiin, välineisiin ja menetelmiin, jotka ovat perustana sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten puolueettomalle ja objektiiviselle analyysille sellaisilla tärkeillä aloilla, joita on jatkuvasti seurattava ja tarkistettava, kuten yhteinen maatalouspolitiikka, palvelut sisämarkkinoilla tai seuraava monivuotinen rahoituskehys.

⁽¹⁾ EUVL L 197, 19.7.2006, s. 3.

2. Ohjelmakauden päättyessä komissio antaa tilasto-ohjelma-komiteaa kuultuaan ohjelman täytäntöönpanosta arviointikertomuksen ottaen huomioon riippumattomien asiantuntijoiden näkemykset. Kertomuksen on valmistuttava vuoden 2013 loppuun mennessä, ja se toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. Uudelleenpriorisoinnin tuloksista raportointi, mukaan lukien arviot tilastohankkeista ja tämän tilasto-ohjelman piiriin kuuluvista aloista aiheutuvista kuluista ja taakasta, sekä erityisesti uusien yhteisön toimintapolitiikkojen aiheuttamien, esille tulevien tilastollisten tarpeiden arviointi, kuuluu osana ohjelman edistymistä koskevaan välikertomukseen ja lopulliseen arviointikertomukseen.

7 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Strasbourgissa 11 päivänä joulukuuta 2007.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

H.-G. PÖTTERING

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. LOBO ANTUNES

LIITE I

VIISIVUOTINEN TILASTO-OHJELMA: MONIALAISET KYSYMYKSET

Tämä liite koskee monialaisia näkökohtia, jotka ovat strategisesti tärkeitä yhteisön tilastojen keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitykselle. Siinä kuvataan ensinnä, miten tilastopolitiikka itsessään edistää Euroopan yhdentymistä, toiseksi Euroopan tilastojärjestelmän yleisiä ominaispiirteitä ja yhteistyötä käyttäjien ja tuottajien välillä, ja kolmanneksi tärkeimpiä välineitä, joita yhteisön viranomainen käyttää yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa. Tässä liitteessä esitetään tiivistetysti kunkin osa-alueen pääasialliset tavoitteet ja aloitteet, jotka on määrä toteuttaa tämän viisivuotiskauden aikana.

1. Tilastojen merkitys Euroopan yhdentymisessä

Luotettavat tilastotiedot EU:n taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristöä koskevasta tilanteesta sekä sen kansallisista ja alueellisista osatekijöistä ovat välttämätön edellytys Euroopan yhdentymisprosessille. Ne tarjoavat EU:n toimielimille, jäsenvaltioille ja kansalaisille tarpeelliset tosiasioihin perustuvat keinot, joiden avulla voidaan arvioida eurooppalaisten poliittisten aloitteiden tarvetta ja edistymistä. Yhdenmukaistetut ja vertailukelpoiset tilastot ovat välttämättömiä myös siksi, että suuri yleisö voi ymmärtää Eurooppaan liittyviä asioita, kansalaiset voivat osallistua Euroopan tulevaisuutta koskevaan keskusteluun ja demokraattiseen prosessiin ja talouden toimijat voivat osallistua sisämarkkinoille.

EU:n syventyminen ja laajentuminen heijastuu sellaisenaan Euroopan tilastojärjestelmään (European Statistical System, ESS): Euroopan tilastojärjestelmän strategioihin ja toimenpiteisiin kuuluu jatkuva käsitteiden, määritelmien ja menetelmien yhdenmukaistaminen ja tarvittaessa tuotantoprosessien yhdentäminen ja yhteisten yhteensopivien järjestelmien toteuttaminen. Euroopan tilastojärjestelmän rakenteiden, strategioiden ja toimenpiteiden edelleen kehittäminen on kuitenkin tarpeen, jotta varmistetaan, että järjestelmä pitää yllä ja kehittää tarvittavaa laatua ja tehokkuutta kaikkien käyttäjien tarpeiden tyydyttämiseksi. Virallisia tilastoja koskevaa tutkimusta voidaan hyödyntää muun muassa yhteisön tilastojen infrastruktuuriin, tehokkuuden ja laadun edelleen kehittämisessä.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- yhdenmukaistetaan käsitteet, luokitukset ja menetelmät kattavaa "yhteistä tilastokieltä" sekä kehitetään ja sovelletaan sitä edelleen. Tärkeimpiä toimia tällä alueella ovat Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän tarkistus ja NACE Rev. 2 -toimialaluokituksen täytäntöönpano,
- kehitetään monikansallisia konsepteja koskeva eurooppalainen tilastorekisteri ja integroidaan se tilastotuotannon prosesseihin,
- kehitetään edelleen ja pannaan täytäntöön standardeja ja yhteisiä välineitä, joita tarvitaan tilastotietojen ja metatietojen tehokkaaseen ja suojattuun vaihtoon Euroopan tilastojärjestelmässä, yhteistyössä muiden asiaankuuluvien komission yksiköiden, Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja kansainvälisten järjestöjen kanssa. Näitä standardeja noudatetaan kaikilla asiaankuuluvilla aloilla,
- kehitetään ja toteutetaan niin tilastojen käyttäjien kuin tuottajien saatavilla oleva metatietokanta, joka yhdistää tiedot ja metatiedot koko tiedontuotantokierroksen osalta,
- edistetään internetin käytön lisäämistä – ei pelkästään tilastojen jakamisessa loppukäyttäjille vaan myös muissa tilastotuotantoprosessin osissa,
- kehitetään menettelytapoja ja välineitä Euroopan tilastojärjestelmän yhdenmukaistettua salassapidon hallinnointia varten ja pannaan niitä täytäntöön. Erityisesti kehitetään ja toteutetaan yhdenmukaistettuja välineitä, joiden avulla luvan saaneet tutkijat voivat saada parhaalla tavalla käyttöönsä yhteisön tilastojen tuottamista varten kerättyistä tunnistetiedoista puhdistettuja mikrotason tietoja. Tietojen paljastumisriski arvioidaan asianmukaisesti, ja kehitetään teknisiä välineitä helpottamaan tilastotietojen saatavuutta ja jakamista,
- kehitetään keinoja välineiden vaihtamiseksi Euroopan tilastojärjestelmässä. Avoimen lähdekoodin ohjelmistojen käyttöä edistetään tätä tarkoitusta varten,
- otetaan käyttöön välineitä, joilla virallisia tilastoja koskevasta tutkimuksesta saatuja tuloksia voidaan hyödyntää paremmin.

2. Suhteet sidosryhmiin

2.1 Euroopan tilastojärjestelmä

Eurostat vastaa yhteisön tilastojen tuottamisesta EU:n politiikan tarpeisiin. Tämän ohjelman kattamien yhteisön tilastojen tehokas tuotanto, jossa jäsenvaltioiden viranomaiset vastaavat yhdenmukaistettujen kansallisten tilastojen tuotannosta ja Eurostat vastaa yhteisön tilastojen tuotannosta pääasiassa kansallisten tilastoviranomaisten toimittamien tietojen pohjalta, edellyttää tiivistä ja yhteensovitettua yhteistyötä. Tähän yhteistyöhön päästään Euroopan tilastojärjestelmän avulla.

Euroopan tilastojärjestelmään kuuluvat kumppaneina Eurostat, kansalliset tilastolaitokset ja muut kansalliset tilastoelimet, jotka vastaavat kussakin jäsenvaltiossa eurooppalaisten tilastojen tuottamisesta ja jakamisesta Euroopan tilastoja koskevien käytäntöjen periaatteiden mukaisesti. Eurostat vastaa tämän rakenteen tarpeellisesta hallinnoinnista ja yhteensovitamisesta, jotta varmistetaan, että EU:n politiikan tueksi tarvittavat tilastot toimitetaan oikea-aikaisesti.

Kokemusten, parhaiden toimintatapojen, tietotaidon ja keskeisten menetelmätekniikoiden vaihtaminen Euroopan tilastojärjestelmän jäsenten välillä on myös keskeinen tekijä järjestelmän moitteettoman toiminnan kannalta. Sitä edistetään laatimalla tilastoalan eurooppalainen koulutusohjelma.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- komissio ja jäsenvaltiot tekevät tarpeelliset aloitteet Euroopan tilastoja koskevien käytäntöjen noudattamiseksi,
- perustetaan korkean tason neuvoa-antava elin täydentämään hallintorakennetta,
- tutkitaan eurooppalaisia virallisia tilastollisia aggregaatteja koskevaa laatumerkintää toteutettavuustutkimuksilla soveltuvien menettelyjen, standardien ja perusteiden kehittämiseksi kyseiseen tarkoitukseen,
- varmistetaan, että tilastoalan eurooppalaisen koulutusohjelma pyrkii yleisesti parantamaan Euroopan tilastojen laatua kohottamalla tilastotieteilijöiden pätevyyttä, edistämällä heidän riippumattomuuttaan, kannustamalla niin teoreettista kuin käytännön koulutusta ja vaihtamalla kokemuksia ja parhaita toimintatapoja.

2.2 Yhteistyö käyttäjien kanssa

Tiivis ja jatkuva vuoropuhelu yhteisön tilastojen käyttäjien kanssa heidän tarpeistaan, tilastojen tosiasiallisesta käytöstä ja prioriteeteista on ehdottoman välttämätöntä. Nykyinen yhteistyö käyttäjien kanssa on hyödyllistä, ja siihen kuuluvat muun muassa Euroopan talous- ja sosiaalitalastoja käsittelevän neuvoa-antava komitean (CEIES) ⁽¹⁾ toimet, yhteistyö eurooppalaisten liike-elämän keskusjärjestöjen kanssa ja viralliset keskustelut tilastoalan työohjelmasta komission yksiköiden kanssa. Koska yhteisön tilastojen käyttäjämäärä kasvaa ja käyttäjien tarpeet eriytyvät, Eurostatin on kuitenkin tarpeen vahvistaa entisestään vuoropuhelua Euroopan tilastojärjestelmän ja sen käyttäjien välillä.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- supistetaan etäisyyttä käyttäjien ja tuottajien välillä parantamalla viestintää eri käyttäjäryhmien ja -verkostojen kanssa,
- toteutetaan ennakkoiva käyttäjien tarpeiden tutkiminen, jonka avulla Euroopan tilastojärjestelmä voi vastata tehokammin esiin nouseviin uusiin tarpeisiin, ja
- vahvistetaan CEIES:ää, jolloin yhteisön tilastoista voidaan kehittää paremmin käyttäjille suunnattuja.

⁽¹⁾ Komissio on ehdottanut CEIES:n korvaamista neuvoa-antavalla eurooppalaisella tilastokomitealla.

2.3 Tekninen yhteistyö kolmansien maiden kanssa

EU:n vuorovaikutus naapurimaiden sekä muiden alueiden ja maiden kanssa ympäri maailmaa edellyttää luotettavia virallisia tilastoja taloudellisista ja yhteiskunnallisista olosuhteista kyseisissä maissa. Tällä alalla tehdään kattavaa teknistä yhteistyötä, jotta kyseisten maiden tilastollisia valmiuksia voidaan lisätä ja saada aikaan EU:n politiikkojen hallinnoinnissa tarvittavia tilastoja. Tämä koskee erityisesti EU:n ehdokasmaita. Yhteistyöhön kuuluu monien Euroopan tilastojärjestelmään kuuluvien kumppaneiden asiantuntemuksen hyödyntäminen.

Ohjelmakauden tavoite on seuraava:

- valmistellaan ja pannaan täytäntöön alueellisia kehittämisohjelmia ja varmistetaan läheinen yhteys tilastoalan toimien ja EU:n ohjelmien laajempien tavoitteiden välillä.

2.4 Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kanssa

Tilastojen on oltava vertailukelpoisia paitsi EU:n jäsenvaltioiden välillä, myös laajemmin kansainvälisellä tasolla, ja monet Euroopan tilastojärjestelmän osa-alueista perustuvat kansainvälisesti sovittuihin menetelmiin. Monissa tapauksissa Euroopan tilastojärjestelmä on johtava toimija ja kehittää standardeja etuajassa maailmanlaajuisiin standardeihin nähden. Tällöin on välttämätöntä, että maailmanlaajuisesti sovitussa menetelmässä otetaan huomioon Euroopassa tapahtunut kehitys. Kansainväliseen yhteistyöhön kuuluu myös tärkeiden hankkeiden yhteinen hallinnointi ja työohjelmien ja tiedonkeruutoimien yhteensovittaminen, jotta päällekkäistä työtä voidaan välttää.

Kokemus on osoittanut, että yhteensovitettu yhteinen kanta on tärkeä, jotta EU:n prioriteeteilla on vaikutusta asialistaan ja jotta kansainvälisiä tilastojärjestelmiä voidaan kehittää ja yhdenmukaistaa. Sen vuoksi on aloitettu EU:n kantojen tehostettu valmistelu ja yhteensovittaminen ennen korkean tason kansainvälisiä kokouksia.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- varmistetaan, että EU:lla on jatkuvasti edustus ja että se sovittaa tarvittaessa kantansa yhteen tärkeimmillä tilastoalan foorumeilla ja EU:n politiikan prioriteetteja koskeissa asioissa, ja
- edistetään kansainvälistä yhteistyötä ja työohjelmien yhteensovittamista päällekkäisen työn välttämiseksi ja kansainvälisten tilastojen vertailukelpoisuuden parantamiseksi.

3. Välineet

3.1 Parempi sääntely

Asetuksen (EY) N:o 322/97 3 artiklan 2 kohdassa luetellaan kolmentyyppisiä "yksittäisiä tilastotoimenpiteitä", joita voidaan käyttää yhteisön tilasto-ohjelman täytäntöönpanoon. Ensinnä yhteispäätösmenettelyssä hyväksytty lainsäädäntö, jolla voidaan siirtää täytäntöönpanovaltaa komissiolle; toiseksi komission suoraan toteuttamat toimet, joita voidaan toteuttaa hyvin rajallisissa olosuhteissa: toimi ei saa kestää yli vuotta, kerättävien tietojen on oltava jo saatavilla tai saatavissa asiasta vastaavilta kansallisilta viranomaisilta, ja komission on maksettava mahdolliset kansallisella tasolla aiheutuvat lisäkustannukset; kolmanneksi sopimukset Eurostatin ja jäsenvaltioiden viranomaisten välillä.

Lainsäädännön hyväksymisen perustamissopimuksen määräysten mukaisesti olisi oltava ensisijainen vaihtoehto useimmissa tilanteissa, joissa tilastotietojen keruu on tarpeen. Tämä perustuu realistiseen lainsäädäntöpolitiikkaan ja on johdonmukaista komission yksinkertaisempaan ja paremmin kohdennettuun lainsäädäntöön tähtäävän politiikan kanssa. Uusia lainsäädäntöaloitteita valmistellaan perusteellisesti sidosryhmien kanssa, ja niissä olisi huomioitava käyttäjien tarpeet, vältettävä kohtuutonta vastaustaakkaa ja otettava asianmukaisesti huomioon prioriteetit, kustannukset ja toteutettavuus.

Ohjelmakauden tavoitteena on tehdä seuraavia aloitteita:

- sopimusten korvaamiseksi yhteisön lainsäädännöllä tietyillä säännöllisesti tuotettavien yhteisön tilastojen aloilla, jotka ovat saavuttaneet riittävän maturiteetin,
- lainsäädännön uudelleenlaatimiseksi ja yksinkertaistamiseksi niillä tilastoaloilla, joilla yhteisön lainsäädäntö on monimutkaista, ja
- lainsäädännön kumoamiseksi ja tarkistamiseksi sellaisilla tilastoaloilla, joilla yhteisön lainsäädäntö ei vastaa tehokkaasti käyttäjien tarpeita, prioriteetteja ja sosioekonomista tai teknologista ympäristöä.

3.2 Lainsäädännön noudattamisen seuranta

Yhteisön tilastotoiminnan laatuun kuuluu – tieteellisten vaatimusten lisäksi – perusvaatimuksena se, että perustamissopimuksen ja johdetun oikeuden periaatteita noudatetaan. Sen vuoksi tehokas ja systemaattinen lainsäädännön soveltamisen seuranta on ensisijaista. Siinä toteutetaan kattavaa ja johdonmukaista vaatimusten noudattamisen strategiaa, joka pohjautuu realistisen lainsäädäntöpolitiikan periaatteisiin ja jäsenvaltioiden velvollisuuteen soveltaa tilastolainsäädäntöä systemaattisesti sekä sen noudattamisen johdonmukaiseen ja systemaattiseen seurantaan. Läheiset yhteydet toimivaltaisiin kansallisiin viranomaisiin kaikissa vaiheissa kuuluvat osana noudattamisen seurantaan.

Ohjelmakauden tavoite on seuraava:

- varmistetaan yhteisön lainsäädännön noudattamisen systemaattinen seuranta.

3.3 Paremmat valmiudet vastata käyttäjien tarpeisiin

Jotta voidaan parantaa käyttäjille tarjottavaa tilastopalvelua ja Euroopan tilastojärjestelmän tehokkuutta kokonaisuudessaan, on tarpeen kohdistaa toiminta selkeämmin EU:n politiikan keskeisiin tarpeisiin. Erityistapauksissa toiminta perustuu eurooppalaiseen yleisnäkemykseen tilastotoiminnasta. Se on pragmaattinen strategia, jolla helpotetaan sellaisten eurooppalaisten tilastollisten aggregaattien kokoamista, jotka ovat erityisen tärkeitä yhteisön politiikkojen kannalta. Lisäksi on vahvistettava Euroopan tilastojärjestelmän joustavuutta ja sen valmiuksia vastata ripeästi käyttäjien muuttuviin tarpeisiin.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- parannetaan johdonmukaisuutta tilastojärjestelmien välillä, millä voidaan vahvistetaan valmiuksia vastata käyttäjien tarpeisiin eri tilastolähteitä yhdistämällä,
- laajennetaan erityistapauksissa tilapäisten moduulien käyttöä yhteisön tutkimuksissa, millä voidaan parantaa kykyä vastata uusiin tarpeisiin,
- käytetään aiempaa enemmän eurooppalaisiin tilastollisiin aggregaatteihin sisältyvien maiden painon mukaista vaatimusten eriyttämistä, millä alennetaan huomattavasti joillekin kansallisille viranomaisille aiheutuvia kustannuksia ja vastaajille aiheutuvaa taakkaa sekä parannetaan EU:n tilastollisten aggregaattien oikea-aikaisuutta, ja
- käytetään erityistapauksissa eurooppalaisia otoksia, joiden tarkoituksena on tuottaa laadukasta tietoa eurooppalaisten aggregaattien tasolla, millä parannetaan johdonmukaisuutta ja vertailukelpoisuutta ja virtaviivaistetaan tuotantoprosesseja.

3.4 Toimille, jotka edistävät yhteisön tavoitteiden saavuttamista, annettava rahoitustuki

Jotta käyttäjien tarpeiden täyttäminen oikea-aikaisesti voidaan varmistaa, komissio voi tukea tilastojen kehittämistä ja valmiuksien rakentamista Euroopan tilastojärjestelmässä tekemällä palvelu- tai avustussopimuksia. Tässä tuessa otetaan huomioon taloudellisen taakan jakautuminen ohjelman täytäntöönpanoon varattujen EU:n ja jäsenvaltioiden talousarvioiden kesken (mukaan lukien kunkin jäsenvaltion tilanne), erityisesti niissä tapauksissa, joissa käytetään eurooppalaista yleisnäkemyksiä tilastotoiminnasta.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- tehdään palvelusopimuksia ja avustussopimuksia tarkoituksin varmistaa tilastojen optimaalinen kehittäminen ja valmiuksien rakentaminen Euroopan tilastojärjestelmässä siten, että käytettävissä olevia resursseja käytetään parhaalla mahdollisella tavalla, ja
- pyritään virtaviivaistamaan ja yksinkertaistamaan avustusten hallinnointia koskevia menettelyjä, rajoittamatta kuitenkaan Euroopan yhteisöjen yhteiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 ⁽¹⁾ soveltamista.

⁽¹⁾ EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY, Euratom) N:o 1995/2006 (EUVL L 390, 30.12.2006, s. 1).

3.5 Kumppaneiden asiantuntemuksen hyödyntäminen yhteisön tarkoituksia varten

Euroopan tilastojärjestelmän tavoitteiden saavuttaminen ja ohjelmien, prosessien ja tuotteiden tarpeellisten parannusten toteuttamisen varmistaminen siten, että voidaan vastata käyttäjien lisääntyviin tarpeisiin, edellyttää paitsi riittäviä resursseja myös luovuutta ja kyvykkyyttä koko Euroopan tilastojärjestelmältä. Sen vuoksi otetaan käyttöön uusia tapoja järjestää tiettyjen toimien organisointi käytännössä – käyttäen hyväksi saatavilla olevaa asiantuntemusta ja hyviä toimintatapoja – jotta voidaan toteuttaa synergioita ja parantaa kaiken kaikkiaan tehokkuutta ja laatua.

Ohjelmakauden tavoite on seuraava:

- luodaan tai kehitetään edelleen yhteisiä rakenteita, välineitä ja prosesseja (esim. ESSnet – ESS:n kumppanien välisiä yhteistyöverkostoja, joiden tarkoituksena on välttää päällekkäistä työtä ja siten parantaa tehokkuutta), joissa ovat mukana kansalliset viranomaiset ja asiaankuuluvat EY:n yksiköt ja joilla helpotetaan tiettyjen jäsenvaltioiden erikoistumista tiettyihin tilastotoimiin, mistä Euroopan tilastojärjestelmä kokonaisuudessaan hyötyy.

3.6 Levittäminen

Tilastojen levittämisen tavoitteita ja välineitä muutetaan huomattavasti ohjelmakaudella, jolloin ei pelkästään muuteta merkittävästi itse levittämistoiminnan luonnetta, vaan myös muita tilastotuotantoprosessin vaiheita.

Internetin kapasiteetin ja saatavuuden nopea kehittyminen tekee siitä ensisijaisen välineen tilastotietojen levittämiseen tulevaisuudessa. Se lisää huomattavasti potentiaalista käyttäjäkuntaa ja luo siten uusia mahdollisuuksia levittämiseksi. Lisäksi se luo mahdollisuuden tehostettuun yhteistyöhön Eurostatin ja kansallisten tilastolaitosten välillä. Internet tuo kuitenkin mukanaan myös merkittäviä uusia haasteita tietojen käyttäjäystävälliselle esittämiselle siten, että käyttäjiä autetaan löytämään, tarkastelemaan ja ymmärtämään tilastoja. Nykyistä paperijulkaisujen ja erillisten (offline) sähköisten välineiden levittämistä on kehitettävä täydentävänä levittämiskeinona. Riittävät tukirakenteet käyttäjiä varten ja viestintä käyttäjäryhmien kanssa ovat tehokkaan levittämisen tärkeitä osatekijöitä.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- kehitetään Eurostatin internetsivustoa sisällön, helppokäyttöisyyden ja toiminnallisuuden osalta siten, että siitä tulee parhaiden käytänteiden mukainen, ja
- lisätään yhteistyötä Euroopan tilastojärjestelmän muiden levittämistahojen ja muiden EY:n yksiköiden kanssa internetsivustojen käytön helpottamiseksi ja tilastotiedon käyttöarvon vahvistamiseksi käyttäjien kannalta.

3.7 Kustannusten ja hyötyjen tasapaino

Euroopan tilastojärjestelmässä on valvottava tarkkaan tasapainon säilymistä yhteisön politiikan edellyttämien tietotarpeiden sekä niiden resurssien välillä, joita tarvitaan näiden tietojen tuottamiseksi EU:n, jäsenvaltioiden ja alueiden tasolla. Riittävien resurssien saatavuus kansallisella tasolla on erityisen tärkeää pyrittäessä tuottamaan tilastotietoja yhteisön politiikkaa koskevan päätöksenteon tarpeisiin. Toisaalta on myös tärkeää säilyttää riittävä joustavuus, jotta kansalliset viranomaiset voivat tuottaa yhteisön tarvitsemat tilastotiedot mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

Prioriteettien asettaminen perustuu kolmeen merkittävään suuntaviivaan:

- käyttäjien tarpeiden arviointi, mukaan luettuna merkitys yhteisön tason toiminnalle,
- tietoja antaville tahoille, jäsenvaltioille ja komissiolle aiheutuvien kustannusvaikutusten arviointi käyttämällä esimerkiksi EU:n nettomääräisten kustannusten mallia tai standardikustannusmallia,
- tilastojen kustannustehokkuuden kannalta merkityksellisten erityisten tilastokysymysten arviointi, mukaan luettuna kompromissien tekeminen tilastojen laadun eri osatekijöiden välillä (esim. tarkkuus ja oikea-aikaisuus) ja mahdollisuudet käyttää joustavia raportointivaatimuksia, joissa keskitytään EU:n keskeisiin tarpeisiin.

Jotta voidaan maksimoida yleinen kustannustehokkuus ja noudattaa vuotuisten tilastoalan työohjelmien toimien tasapainoista priorisointia, näitä periaatteita sovelletaan läpinäkyvällä tavalla ja niiden käytännön suuntaviivojen mukaisesti, joita Eurostatin on määrä kehittää ja pitää yllä yhteistyössä kansallisten tilastoviranomaisten kanssa.

Ohjelmakauden tavoitteet ovat seuraavat:

- otetaan käyttöön menetelmät yhteisön tilastoalan nykyisten kohdealojen perusteellista vaiheittaista uudelleentarkastelua sekä käyttäjien uusien tai huomattavasti muuttuneiden vaatimusten arviointia varten. Tämä on tärkeää yhteisön tilastojen jatkuvan kehittämisen kannalta ja jotta voidaan tunnistaa vähennettäviksi tai poistettaviksi soveltuvat vaatimukset ja tehdä tarkistettuja tai uusia aloitteita tilastoalan toimiksi,
 - tehdään kaikilla tähän ohjelmaan kuuluvilla aloilla kustannustehokkuusanalyysi, joka alkaa kustannusarvioinnilla ja jonka ansiosta prioriteetteja voidaan jatkuvasti muuttaa ennen ohjelmakauden 2008–2012 päättymistä. Koko prosessia koskeva toimintasuunnitelma käynnistetään ohjelmakauden 2008–2012 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana,
 - toteutetaan kaikista uusista tilastohankkeista tai olemassa olevien tilastojen laajoista tarkistuksista, joiden voi olettaa aiheuttavan huomattavia lisärasitteita tietojen toimittajille ja erityisesti yrityksille, kustannustehokkuusanalyysi ennen niiden täytäntöönpanoa,
 - asetetaan kokonaiskustannusten ja -taakan rajoittamiselle tai vähentämiselle asetetaan tavoitteita, joita käytetään suuntaviivoina tarkistus- ja uudelleenpriorisointiprosesseissa,
 - varmistetaan, että raportointitaakka on suhteessa käyttäjien tarpeisiin, eikä tietojen antajien, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, taakka saisi olla liian suuri. Toimenpiteisiin ryhdytään tämän taakan seuraamiseksi, ja sen minimoimiseen tähtäviä keinoja otetaan käyttöön. Hallinnollisten tietojen entistä suurempi käyttö tilastotarkoituksiin on yksi tärkeä keino tämän saavuttamiseksi, ja
 - käytetään uusien tilastollisten vaatimusten täyttämiseksi mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia tilastotietoja.
-

LIITE II

VIISIVUOTINEN TILASTO-OHJELMA: TAVOITTEET JA TOIMET

Tässä liitteessä esitetään tiivistelmä tilastotarpeista ja -vaatimuksista Euroopan unionin politiikan tarpeiden kannalta tarkasteltuna. Ensimmäisessä jaksossa käsitellään monialaisia tilastotoimia, jotka tukevat yleisiä politiikan prioriteetteja, ja nämä tarpeet on luokiteltu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (EY:n perustamissopimus) osastojen mukaisesti. Tämä voi aiheuttaa jonkin verran toistoa, koska osa tilastotoimista liittyy useampaan osastoon. Tässä liitteessä esitetään kunkin politiikan alan osalta Oikeudellinen kehys, Nykytilanne ja tärkeimmät aloitteet, jotka on määrä toteuttaa tämän viisivuotiskauden aikana.

Komission määrittelemistä prioriteeteista keskustellaan vuosittain jäsenvaltioiden kanssa, jotta saadaan ehdotuksia niiden tilastovaatimusten yksinkertaistamiseksi, jotka on määrä ottaa huomioon hyväksyttäessä uusia oikeusperustoja ja niiden täytäntöönpanotoimenpiteitä. Tiedonkeruun parhaita käytänteitä käsitellään ja vaihdetaan jäsenvaltioiden kesken säännöllisesti, jotta edistetään tiedonkeruumenetelmien yksinkertaistamista ja uudistamista, mikä voisi helpottaa tietojen toimittavien tahojen vastaustaakkaa.

MONIALAISET TILASTOTOIMET YHTEISÖN POLITIIKAN YLEISTEN PRIORITEETTIENTEN TUKENA

Rakenteelliset indikaattorit ja kestävän kehityksen indikaattorit

Oikeudellinen kehys

Rakenteelliset indikaattorit pohjautuvat 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vahvistamaan Lissabonin strategiaan, ja ne painottuvat talouskasvuun ja työllisyyteen vuonna 2005 annettujen kasvun ja työllisyyden yhdenmukaisen suuntaviivojen mukaisesti (EY:n perustamissopimuksen 99 artikla). Kestävän kehityksen indikaattorit saivat uuden perustan, kun 15 ja 16 päivänä kesäkuuta 2006 Brysselissä kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi kestävän kehityksen strategian.

Nykytilanne

Tilastoja ja indikaattoreita tarvitaan sekä Lissabonin strategiassa että kestävän kehityksen strategian täytäntöönpanon ja vaikutusten seurantaan, koska molemmat ovat luonteeltaan monialaisia. Kehitystyötä tehdään jatkuvasti indikaattoreiden mukauttamiseksi tosiasiallisiin tarpeisiin ja yleisölle tarjottavien tietojen laadun parantamiseksi.

Indikaattorit eivät vielä kata riittävästi joitakin aloja. Tällaisia aloja ovat muun muassa elintarviketurvallisuus ja elintarvikkeiden laatu, kemikaalit ja torjunta-aineet, terveys ja ympäristö, yritysten yhteiskuntavastuu, biologinen monimuotoisuus, luonnonvarat, liikenne, meren ekosysteemit, hyvä hallinto ja rahoituspalvelut.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- rakenteellisia ja kestävän kehityksen indikaattoreita mukautetaan käyttäjien uusiin tarpeisiin ja erityisiin kansallisiin ohjelmiin ottaen huomioon yleiset puitteet kuten kansantalouden tilinpito,
- uusia kestävän kehityksen indikaattoreita kehitetään yhteistyössä komission muiden yksiköiden ja Euroopan ympäristökeskuksen kanssa, jotta nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin voidaan vastata paremmin; tämä koskee erityisesti seuraavia aloja: elintarviketurvallisuus ja elintarvikkeiden laatu, kemikaalit ja torjunta-aineet, terveys ja ympäristö, yritysten yhteiskuntavastuu, biologinen monimuotoisuus, luonnonvarat, liikenne, meren ekosysteemit, maankäyttö ja hyvä hallinto; alueellisia jaotteluja kehitetään edelleen tarpeen mukaan,
- nykyisten indikaattorien laatua parannetaan ja julkaistujen indikaattorien laatua koskevat tiedot saatetaan valmiiksi,
- rakenteellisia ja kestävän kehityksen indikaattoreita koskevaa tiedotusta tehostetaan niiden perustana olevien strategioiden painoarvon mukaisesti.

Laajentuminen

Oikeudellinen kehys

Liittymisneuvottelujen varten komissiolla on oltava käytettävissä kattava joukko luotettavia tilastoja, jotka ovat laadintamenetelmiltään vertailukelpoisia Euroopan unionin jäsenvaltioiden tilastojen kanssa. Uusille jäsenvaltioille, ehdokasmaaille ja ehdokkuuteen valmistautuville maille annettavaa tilasto-alan apua sääntelee vahva Oikeudellinen kehys, johon kuuluvat liittymissopimukset ja liittymistä valmistelevasta tukivälineestä 17 päivänä heinäkuuta 2006 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1085/2006 ⁽¹⁾.

(1) EUVL L 210, 31.7.2006, s. 82.

Nykytilanne

EU:lla on vastassaan kolme jossain määrin erilaista haastetta, kun se täyttää tilasto-alan avulle asettamia tavoitteita:

- integroida mahdolliset uudet jäsenvaltiot kaikkiin yhteisön toiminnan osa-alueisiin, kuten yhteisön omien varojen järjestelmään, rakennerahastoihin sekä kaikkeen muuhun toimintaan ja ohjelmiin,
- valmistella ehdokasmaita asianmukaisella tavalla ennen niiden liittymistä ottamalla osaa neuvotteluprosessiin ja seuraamalla näiden maiden sitoumuksia neuvotteluvaiheesta aina liittymiseen asti,
- jatkaa osallistumista jäljellä olevien ehdokasmaiden liittymisvalmisteluihin ja tukea näitä maita niiden pyrkinessä tilanteeseen, jossa ne pystyvät noudattamaan yhteisön nykyistä lainsäädäntöä kaikilta osin.

Ehdokasmaiden tilastotuotantoon kohdistuu näin ollen tiukkoja vaatimuksia. Perustavanlaatuiset taloustilastot ovat välttämättömiä, mukaan luettuna bruttokansantuotteen alakohtaista ja alueellista jakautumista, väestöä, työllisyyttä ym. koskevat tilastot. Keskeisiä ovat myös ne tilastot, joissa mitataan sisämarkkinoiden täytäntöönpanoa ja joiden kohteina ovat tavarakauppa, palvelukauppa ja sijoittautumisvapaus, maksutase, pääomavirrat, henkilöiden liikkuvuus, teollisuustuotanto ja tuotannon rakenne jne. Lisäksi on sellaisten alojen tilastoja koskevia vaatimuksia, jotka ovat erityisen tärkeitä liittymisneuvotteluille ja joilla tuetaan EU:n keskeisiä politiikkoja kuten maatalous-, liikenne-, alue- ja ympäristöpolitiikkaa.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- vertailukelpoisten tietojen keruuta keskeisten politiikan alojen tarpeisiin vakiinnutetaan neuvotteluja ja EU:n sisäisiä tarkoituksia varten,
- uusille jäsenvaltioille, ehdokasmaille ja ehdokkuuteen valmistautuville maille annettavaa apua jatketaan tavoitteena saada niiden tilastojärjestelmät vastaamaan yhteisön vaatimuksia.

I OSASTO

TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS

Oikeudellinen kehys

EY:n perustamissopimuksen määräykset: 133 artikla (yhteinen kauppapolitiikka).

Asiaa koskevia tilastoaloja koskevat säädökset: jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevista yhteisön tilastoista 31 päivänä maaliskuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 638/2004 ⁽¹⁾; maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista 12 päivänä tammikuuta 2005 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 184/2005 ⁽²⁾.

Nykytilanne

Viime ohjelmakauden merkittäviä saavutuksia olivat mukautukset kauppatilastoja koskevaan lainsäädäntöön (erityisesti Intrastat-asetukseen), Intrastat-raportointijärjestelmän täytäntöönpano uusissa jäsenvaltioissa sekä yhdistettyyn nimikkeistöön kuuluvien nimikkeiden vähentäminen. Nämä toteutettiin, jotta tilastotietojen käyttäjien tarpeisiin voitaisiin vastata paremmin sekä yhteisön tasolla että jäsenvaltioiden tasolla siten, että asianmukainen makrotaloudellisten suuntausten tulkitseminen ja EU:n ja jäsenvaltioiden kilpailukyyn arvioiminen on mahdollista. Samanaikaisesti optimoitiin tilastotietojen keruu ja käsittely, minkä tuloksena tilastotietojen toimittajille aiheutuva hallinnollinen taakka väheni. Nämä tulokset ovat laajalti Lissabonin strategian tavoitteiden mukaisia.

Ohjelmakaudella 2008–2012 tavoitteena on jatkaa edelleen yksinkertaistamispyrkimyksiä ja erityyppisten tavarakaupan kansainvälistä liikkeitä koskevien tilastojen ja maksutasetilastojen yhdenmukaistamista sekä samalla tutkia mahdollisuuksia yhteyksien luomiseen kauppatilastojen tietojen ja nimikkeistöjen sekä muuntyyppisten tilastojen eli pääasiassa yritystointilastojen ja toimialanimikkeistöjen välillä. Tuloksena on tällöin uusi askel kohti yksinkertaisempia, läpinäkyvämpiä ja selkeämpiä kauppatilastojen kokoamista ja käyttöä varten tarvittavia puitteita, mikä myös vähentää yritysten hallinnollista taakkaa ja edistää siten Euroopan talouden kilpailuasemaa. Kun samalla luodaan yhteydet erityyppisten tilastojen välille, voidaan käyttää uusia tapoja taloudellisten ja rakenteellisten kehityssuuntausten sekä kestäväen resurssien käytön analysoimiseksi EU:ssa.

⁽¹⁾ EUVL L 102, 7.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 35, 8.2.2005, s. 23. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 602/2006 (EUVL L 106, 19.4.2006, s. 10).

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- komissio ehdottaa vuoteen 2010 mennessä yksisuuntaisen järjestelmän tai minkä tahansa muun sellaisen järjestelmän käyttöönottoa, joka vähentää huomattavasti Intrastat-järjestelmän vastaustaakkaa. Huomioon otetaan laatua koskevat toteutettavuustutkimukset, mukaan lukien tilastojen ajantasaisuus,
- kehitetään sellaisia menetelmiä ja välineitä, joiden tavoitteena on erityyppisten yrityksiltä vaadittavien tilastotietojen parempi integroiminen,
- johdonmukaisuutta tavarakaupan tilastojen ja maksutasetilastojen välillä parannetaan entisestään. Pitkällä aikavälillä tavoitteena on kehittää yhtenäinen kaupan tilastointijärjestelmä, jossa otetaan huomioon järjestelmällisesti ja metodologisesti johdonmukaisella tavalla rajatylittävät tavara- ja palveluvirrat sekä muut kauppaan liittyvät virrat.

II OSASTO

MAATALOUS

Oikeudellinen kehys

Maataloustilastot heijastavat EU:n pitkälle vietyä yhdentymistä maatalouden alalla, yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) merkitystä EU:n talousarviossa ja maataloustilastojen keskeistä merkitystä YMP:tä koskevassa päätöksenteossa.

Nykytilanne

Perinteiset maataloustilastot ovat edelleen keskeisiä YMP:lle (markkinoiden hallinta), ja niitä on yhdistettävä ja yksinkertaistettava. Toisaalta uudet politiikan kohdealueet (maaseudun kehittäminen, ympäristövaatimusten noudattaminen ja ympäristövaikutukset, elintarvikeeturvallisuus) edellyttävät rakennetilastoja, joita voidaan tuottaa harvemmin, mutta joiden olisi vastattava tarvetta saada käyttöön yksityiskohtaisia ja joissain tapauksissa erityistä maantieteellistä jaottelua noudattavia tilastoja, joissa tiedot yhdistetään esimerkiksi maaperää, vesistöjä ja biologista monimuotoisuutta koskeviin paikkatietoihin. Vuoden 2010 maatalouslaskenta tulee olemaan tässä suhteessa erittäin arvokas lähde.

Eräs vuonna 2004 esitetyn komission tiedonannon ”Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta eurooppalainen toimintasuunnitelma” sisältämä pääasiallinen ehdotus käsittelee luonnonmukaisten elintarvikkeiden markkinoiden tietopohjaista kehittämistä. Tätä varten suunnitellaan tilastotietojen keruuta sekä luonnonmukaisten tuotteiden tuotannosta että markkinoinnista. EU:n maataloustilastojärjestelmän oikeudellisia puitteita on tarkoitus yksinkertaistaa piakkoin, ja ne on määrä panna täytäntöön EU:ssa ja ehdokasmaissa.

Erityistä huomiota kiinnitetään erityisten indikaattoreiden kehittämiseen ympäristökysymykset huomioon ottavan ja kestävän metsätalouden ja puunjalostusteollisuuden alalla. Metsänhoitoa koskeva EU:n toimintasuunnitelma edellyttää seuraavaa käynnistysvaiheen jälkeen, jonka on tarkoitus tapahtua 2006/2007.

Kalataloustilastoja koskevaan ohjelmaan kuuluu voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanon jatkaminen, vesiviljelyä koskevat tilastot mukaan luettuina, sosioekonomisten ja kestävästä kehityksestä koskevien indikaattorien laatiminen sekä kalatuotteita koskevien hankintataseiden laatiminen. Eurostat seuraa ehdotetun meripolitiikan kehityssuuntauksia ja mukauttaa työohjelmansa vastaavasti.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- maatalouslaskenta toteutetaan periaatteessa vuosina 2009–2010 säädösten mukaisesti samoin kuin viinitiloja koskeva kymmenvuotistutkimus. Vuoden 2007 maatilojen rakennetutkimuksen tulokset tulevat saataville vuonna 2008 (samoin kuin tulokset vuoden 2007 hedelmäpuututkimuksesta),
- maatalouden tuotantomenetelmiä, maankäyttöä, tuotantopanosten käyttöä ja luonnonmukaista viljelyä koskevat tutkimukset toteutetaan säädösten mukaisesti,
- nykyiset viljelyä ja eläintuotantoa koskevat tutkimukset toteutetaan tarkistettujen säädösten mukaisesti, jolloin tavoitteena on yhdentää ja yksinkertaistaa voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä vähentää vastaustaakkaa,
- maatalouskotitalouksien tuloja koskeva, meneillään oleva toteutettavuustutkimus arvioidaan,

- maaseudun kehittämisindikaattoreita ja maatalouden ympäristöindikaattoreita kehitetään edelleen ja asetetaan saataville,
- erityisesti pyritään kehittämään tehokkaampi järjestelmä maataloustilastojen keruuta ja validointia varten,
- kootaan ja esitetään uusia tilastotietoja komissiossa valmisteltavana olevan ehdotetun meripolitiikan ohjaamiseksi.

III OSASTO

HENKILÖIDEN, PALVELUJEN JA PÄÄOMIEN VAPAA LIIKKUVUUS ⁽¹⁾

Oikeudellinen kehys

Henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus on ratkaisevan tärkeää EU:n sisämarkkinoiden kannalta. Kyse on niin kutsutuista ”perusvapauksista”, jotka ovat keskeisiä sisämarkkinoille. Komission tehtävänä on seurata, että pääoman ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevia perussopimuksen määräyksiä sovelletaan asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti, ja siksi se tarvitsee luotettavia ja vertailukelpoisia tilastotietoja.

Pääomien vapaata liikkuvuutta sääntelevät määräykset sisältyvät EY:n perustamissopimuksen 56–60 artiklaan. EY:n perustamissopimuksen 49 artikla sisältää määräykset rajatylittävien palvelujen tarjoamisen vapaudesta.

Asiaankuuluvia tilastoaloja koskevat säädökset: asetus (EY) N:o 184/2005; yhteisön tiede- ja teknologiatilastojen tuotannosta ja kehittämisestä 22 päivänä heinäkuuta 2003 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1608/2003/EY ⁽²⁾; ulkomaisten osakkuus- ja tytäryhtiöiden rakennetta ja toimintaa koskevista yhteisön tilastoista 20 päivänä kesäkuuta 2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 716/2007 ⁽³⁾; ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yritystoiminnan rakennetilastoista.

Nykytilanne

Palvelujen ja pääoman vapaan liikkuvuuden merkitys kasvaa, minkä vuoksi tarvitaan yhä enemmän laadukkaita tilastoja. Haasteena on julkaista relevantteja tietoja oikeaan aikaan ja mukauttaa järjestelmä vastaamaan päätöksentekijöiden muuttuvia vaatimuksia siten, että vastaustaakka pysyy vähäisenä.

Palvelukauppaa ja suoria sijoituksia käsittelevät tiedot ovat parantuneet vuodesta 2006 lähtien maksutasetta koskevan asetuksen täytäntöönpanon seurauksena. Lisäksi ulkomaisia osakkuus- ja tytäryhtiöitä koskevien tilastojen ansiosta pystytään mittaamaan tuotantojärjestelmien globalisaatiota. Tuotettavat tilastot kattavat jatkossakin sekä EU:n sisäisen että EU:n ulkopuolisen kaupan ja täyttävät siten sisämarkkinoiden tarpeet.

Monikansallisten yritysten kasvava merkitys edellyttää uusia tiedonkeruun muotoja. Uuteen yritysrekistereitä käsittelevään asetukseen kuuluu monikansallisia konserneja koskevien yksikkötietojen toimittaminen Eurostatille ja yhdenmukaistettujen tietojen muodossa annettava palaute jäsenvaltioille, ja sen tuloksena on monikansallisia konserneja koskeva yhteisön rekisteri (EuroGroups), joka pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön vuodesta 2008 alkaen.

Eurooppalaisista toimintalinjoista päättävien tahojen samoin kuin kansallisten sääntelijöiden ja postialan toimijoiden kannalta on tärkeää, että tuotetaan säännöllisesti postipalveluja koskevia laadukkaita tilastoja tukemaan postisektorin kehittymistä kohti avoimia postimarkkinoita ja tämän kehitysvaiheen jälkeen. Tiedonkeruun yksityiskohdat päätetään vuonna 2006 toteutettavan kokeiluhankkeen arvioinnin perusteella tietojen korkean laadun varmistamiseksi.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan ja siihen liittyvien henkilöresurssien kansainvälistyminen on elintärkeää Euroopan talouden suorituskyvylle. Siksi on tärkeää kerätä tutkimus- ja kehitystoimintaa koskevia tietoja, kun on kyse maksutaseesta, ulkomaisista osakkuus- ja tytäryhtiöistä ja monikansallisiin yrityksiin kohdistuvista toimenpiteistä.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- NACE Rev. 2 -toimialaluokitus, jossa palvelujen jaottelu on yksityiskohtaisempi, sovelletaan kaikilla asiaankuuluvilla aloilla,

⁽¹⁾ Henkilöiden vapaata liikkuvuutta käsitellään IV osastossa.

⁽²⁾ EUVL L 230, 16.9.2003, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 171, 29.6.2007, s. 17.

- keskeisen lainsäädännön (maksutase, kansainvälinen palvelukauppa, suorat ulkomaiset sijoitukset ja ulkomaiset osakkuus- ja tytäryritykset) täytäntöönpano ja ajantasaistaminen varmistetaan,
- tutkimus- ja kehitystoiminnan kansainvälistymistä mitataan paremmin,
- oleskelulupatilastoja koskevaa työtä – mukaan luettuina sekä EU:n että kolmansien maiden kansalaiset – jatketaan niin kauan kuin yhteisön politiikan tarpeet edellyttävät tämän tyyppisiä tietoja.

IV OSASTO

VIISUMI-, TURVAPAikka- JA MAAHANMUUTTOPOLITIikka SEKÄ MUU HENKILÖIDEN VAPAASEEN LIIKKUVUUTEEN LIITTYVÄ POLITIikka ⁽¹⁾

Oikeudellinen kehys

Muuttoliikettä, turvapaikka-asioita, rikollisuutta ja rikoslainkäyttöä koskevia yhteisön toiminnan kannalta välttämättömiä tilastoja kehitetään, jotta ne täyttäisivät ne tilastotarpeet, joita tulee esiin tuettaessa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittamiseen Euroopan unionissa tähtäävän Haagin ohjelman toteuttamiseksi vahvistettua komission toimintasuunnitelmaa. Toimintasuunnitelma sisältää ehdotuksia, jotka koskevat muuttovirtojen hallintaa, muuttajien sosiaalista ja taloudellista kotouttamista, rajatarkastuksia, turvapaikka-asioita ja turvallisuuden parantamista yhteisillä toimilla, joilla torjutaan rikollisuutta ja erityisesti järjestäytynyttä rikollisuutta. Näiden toimenpiteiden tukeminen edellyttää huomattavaa parannusta tilastojen saatavuuteen ja laatuun. Tämä koskee erityisesti niiden neljän uuden rahaston täytäntöönpanoa, joita on ehdotettu yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan puiteohjelman perustamista vuosiksi 2007–2013 koskevan tiedonannon yhteydessä. Tämä kehitystyö aloitetaan ennen vuotta 2008, ja sitä jatketaan koko tämän tilasto-ohjelmakauden ajan ja sen jälkeen.

Nykytilanne

Yhteisön maahanmuutto- ja turvapaikkatilastot kärsivät nykyisin vakavista ongelmista, jotka liittyvät tietojen puuttumiseen ja heikkoon yhdenmukaistamiseen. Näiden puutteiden korjaamiseksi on meneillään toimenpiteitä, joita jatketaan koko ohjelmakauden ajan. Yhteisön maahanmuutto- ja turvapaikkatilastoihin liittyvän uuden lainsäädännön täytäntöönpano ohjaa näitä parannuksia ohjelman ensimmäisinä vuosina. Mahdollisuuksia rikostilastojen alalla tutkitaan edelleen noudattaen EU:n toimintasuunnitelmaa (2006–2010), jonka aiheena on johdonmukaisen ja kattavan kehityksen kehittäminen rikollisuuden ja rikoslainkäytön mittaamista varten. Näitä tilastoja varten tarkoitetun oikeusperustan käyttöönoton toteuttavuutta ja aiheellisuutta tutkitaan.

Ottaen huomioon laajat eroavaisuudet muuttoliikettä ja turvapaikkakysymyksiä sekä rikollisuutta ja rikoslainkäyttöä koskevien kansallisten hallinto- ja tilastojärjestelmien välillä tilastojen vertailukelpoisuuden parantamiseen liittyvissä toimenpiteissä keskitytään pikemminkin tuotettujen tilastojen yhdenmukaistamiseen kuin yhteisten tietolähteiden ja menetelyjen käyttöönottoon. Joissakin tapauksissa (esimerkiksi järjestäytynyttä rikollisuutta koskevien tilastojen kohdalla) saatetaan kuitenkin olla tarpeen kehittää uusia tietolähteitä.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- yhteisön maahanmuutto- ja turvapaikkatilastoihin liittyvän lainsäädännön täytäntöönpano saatetaan päätökseen. Näin saadaan kehys meneillään oleville toimenpiteille, joiden avulla halutaan kohentaa näiden tilastojen saatavuutta, vertailukelpoisuutta, oikea-aikaisuutta ja merkityksellisyyttä politiikan määrittelyn kannalta,
- tilastoja maahanmuuttajia koskevista sosioekonomisista tiedoista kehitetään ja eritellään tarvittaessa sukupuolen mukaan, työvoimatutkimuksen lisäkysymysten toteuttaminen ja maahanmuuttotietojen keruu osana vuoden 2011 yhteisön väestönlaskentaohjelmaa mukaan luettuina,
- meneillään olevaa tutkimusta rikollisuutta (järjestäytynyt rikollisuus mukaan luettuna), uhriksi joutumista ja rikoslainkäyttöä koskevien yhteisön tilastojen mahdollisuuksista jatketaan.

⁽¹⁾ Poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alaan kuuluvien toimenpiteiden hyväksymisestä ei määrätä EY:n perustamissopimuksen IV osastossa vaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa. Ne kuuluvat tässä asiakirjassa IV osastoon, koska sekä maahanmuuttopolitiikka että poliisiyhteistyö / oikeudellinen yhteistyö kuuluvat vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen.

V OSASTO

LIIKENNE

Oikeudellinen kehys

EU:n liikennepolitiikka on kehittynyt nopeasti viimeisten 15 vuoden aikana. Poliitiikan tavoite on määritelty vuosina 1992 ja 2001 julkaistuissa liikennepolitiikan valkoisissa kirjoissa sekä kesäkuussa 2006 esitetyssä komission tiedonannossa neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kestävää liikkuvuutta Eurooppaan – Euroopan komission vuoden 2001 liikennepolitiikan valkoisen kirjan väliarviointi”. Liikennepolitiikan tavoitteena on liikennejärjestelmän optimointi, jonka avulla yksittäiset kuljetusmuodot ja niiden yhdistelmät monivälinekuljetusketjuissa voivat toimia tehokkaasti, kilpailukykyisesti, turvallisesti, varmasti ja ympäristöystävällisesti. Puhtaampi ja tehokkaampi liikenne on välttämätöntä, jotta lisääntyvä liikkuminen ei aiheuta kielteisiä sivuvaikutuksia. Unionin liikennepolitiikka on keskeinen osatekijä EU:n kestävästä kehityksen strategiassa sekä kasvuun ja työllisyyteen tähtäävässä Lissabonin strategiassa.

Nykytilanne

Yhteisön liikennetilastojen on määrä tarjota kattava liikennetietojärjestelmä, joka sisältää tiedot rahti- ja matkustajaliikenteestä, liikennevirroista, infrastruktuurista, kuljetusmuodoista, liikennevälineistä, henkilöiden liikkumisesta, liikenneturvallisuudesta, turvatoimista, energiankulutuksesta, ympäristövaikutuksista, kuljetuskustannuksista, investoinneista infrastruktuureihin ja kuljetusyrityksistä, sekä rakenteelliset ja kestävä kehityksen indikaattorit.

Rahti- ja matkustajaliikennettä ja liikennevirtoja koskevien tilastojen kattavuus on hyvä kaikkien kuljetusmuotojen osalta lukuun ottamatta maanteiden matkustajaliikennettä ja moottorittomia liikennemuotoja. Kaikkien kuljetusmuotojen liikennetilastoista puuttuu nykyisin joitakin tärkeitä tietoja, joita tarvitaan liikenneneruuhkien, ilmaan tulevien päästöjen ja muiden kielteisten ympäristövaikutusten seurannassa. Rahtiliikennettä koskevat tilastot ovat yhä lähinnä kuljetusmuotokohtaisia, ja ne eivät sisällä tarpeeksi tietoja monivälinekuljetusketjuista.

Tällä hetkellä on puutetta indikaattoreista, joissa otetaan huomioon ne edellytykset, jotka tosiasiallisesti vaikuttavat monivälinekuljetusten ja eri kuljetusmuotojen sisäiseen kilpailuun, erityisesti toimintaedellytysten eri näkökohtien eli verojen, käyttömaksujen ja tietullien, palkkakustannusten ja tullitariffien osalta.

Liikennetietojärjestelmässä ei tällä hetkellä ole tietoja liikenneinfrastruktuuri-investoinneista ja kustannuksista eikä alueellisesti jaoteltuja tietoja, jotka koskevat liikenneverkkoja ja -virtoja, ja nykyisestä järjestelmästä puuttuvat myös yhteydet liikenneverkon maantieteellisen esitystavan ja verkosta kerättyjen tietojen välillä; näitä tietoja tarvitaan, jotta voidaan tukea Euroopan liikenneinfrastruktuuriin tehtäviä investointeja ja yhteisön aluepolitiikkaa.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- yhteisön liikennetilastojen oikeusperustan kattavuutta vahvistetaan ja täydennetään kaikkien eri kuljetusmuotojen osalta. Jatketaan meneillään olevaa työtä kulkumuotojakautumaa koskevien indikaattorien tuottamiseksi sekä matkustajaliikennettä että rahtiliikennettä varten. Erityistä huomiota kiinnitetään maanteiden matkustajaliikenteeseen,
- edistetään monivälinekuljetusketjuja ja kaupunkiliikennettä koskevien lisätietojen keruuta sekä sellaisten indikaattorien tuottamista, joita tarvitaan seurattaessa ympäristö- ja turvallisuusnäkökohtien sisällyttämistä liikennepolitiikkaan, ottaen kustannustaakka ja hyötynäkökohdat asianmukaisesti huomioon. Infrastruktuuri-investointikuluja ja -kustannuksia koskevien tietojen keruuta tarkistetaan. Logistista toimivuutta koskevien indikaattorien tarve on myös otettava huomioon. Erityistä huomiota kiinnitetään ajoneuvokilometreinä ilmoitettujen liikennetietojen keräämiseen,
- indikaattoreita, joilla analysoidaan liikennealan kilpailukykyä sekä monivälinekuljetusten ja eri kuljetusmuotojen sisäistä kilpailua, olisi kehitettävä, asiaankuuluvat tiedot olisi kerättävä ja tuloksista olisi tiedotettava asianmukaisessa muodossa.

VI OSASTO

KILPAILUA, VEROTUSTA JA LAINSÄÄDÄNNÖN LÄHENTÄMISTÄ KOSKEVAT YHTEISET SÄÄNNÖT

Tällä osa-alueella ei tarvita omaa tilasto-ohjelmaa. Tätä osastoa varten tarvittavat tilastotiedot johdetaan tarvittaessa niistä tiedoista ja indikaattoreista, jotka on tuotettu muiden ohjelmaan sisältyvien osastojen tarpeisiin.

VII OSASTO

TALOUS- JA RAHAPOLITIikka

Oikeudellinen kehys

EY:n perustamissopimuksen määräykset: 99 artikla (talouspolitiikan yhteensovittaminen ja valvonta); 104 artikla (julkistalouden valvonta); 105 artikla (rahopolitiikka ja hintatason vakaus); 133 artikla (yhteinen kauppapolitiikka); 269 artikla (omat varat).

Tärkeimmät säädökset: Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä yhteisössä (EKT-95) 25 päivänä kesäkuuta 1996 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2223/96 ⁽¹⁾; markkinahintaisen bruttokansantulon yhdenmukaistamisesta 15 päivänä heinäkuuta 2003 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1287/2003 ⁽²⁾ (BKTL-asetus); Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 7 päivänä kesäkuuta 2007 tehty neuvoston päätös 2007/436/EY, Euratom ⁽³⁾; perustamissopimukseen liitetyn liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyn pöytäkirjan soveltamisesta 22 päivänä marraskuuta 1993 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 3605/93 ⁽⁴⁾; yhdenmukaistetuista kuluttajahintaindeksistä 23 päivänä lokakuuta 1995 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2494/95 ⁽⁵⁾; lyhyen aikavälin tilastoista 19 päivänä toukokuuta 1998 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1165/98 ⁽⁶⁾; asetus (EY) N:o 184/2005; Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen muuttamisesta 22 päivänä maaliskuuta 2004 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 723/2004 ⁽⁷⁾.

Nykytilanne

Makrotalouspolitiikan valvonta ja yhteensovittaminen Euroopan unionissa, rahapolitiikan toiminta talous- ja rahaliitossa sekä yhteisön rakennepolitiikka edellyttävät tuekseen hyvää tilastotietoa. Lisäksi tilastojen tuottaminen EU:n hallinnollisia tarkoituksia varten on äärimmäisen tärkeää.

Eurostatin ja jäsenvaltioiden on varmistettava Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän tietojen lähettämishojelman onnistunut täytäntöönpano. Nämä tiedot ovat keskeisiä suhdanneanalyysille ja rakennepolitiikan alan analyyseille. Tuotavuuden mittaamista pyritään parantamaan merkittävin toimin, joita tuetaan EU KLEMS -projektissa.

Tilastojen tuottaminen EU:n hallinnollisia tarkoituksia varten on edelleen äärimmäisen tärkeää. Tuotettaviin tilastoihin kuuluvat omien varojen laskentaan tarkoitettut BKTL- ja arvonlisäverotiedot, rakennepolitiikan tueksi tarvittavat makrotaloudelliset tiedot (varsinkin ostovoimapariteetit) sekä EU:n virkamiesten palkan- ja eläkkeiden maksuun vaadittavat tiedot.

Talousarviotilanteen ja julkistalouden valvontaan käytettyjen tietojen yhdenmukaisuutta ja vertailukelpoisuutta seurataan, jotta päätöksentekijöille voidaan toimittaa laadukkaita ja vertailukelpoisia tilastoja, joiden avulla voidaan välttää virheelliset arviot kunkin jäsenvaltion tilanteesta.

Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) kehittäminen on hidastunut viime vuosina, ja YKHI:n laadun parantamista on jatkettava tarmokkaammin (varsinkin omistusasumisen, laadullisten mukautusten ja otannan alalla).

Euroopan talouden pääindikaattoreiden oikea-aikaisuutta, kattavuutta ja levittämistä on parannettava jatkuvasti. Tämä tavoite olisi erityisesti ennakoarvioiden luotettavuuden osalta suhteutettava tilastojen laatuun kohdistuviin riskeihin. Lyhyen aikavälin tilastoissa on parannettava kattavuutta palvelujen, varsinkin palvelutuotannon hintojen, osalta sekä aikasarjojen pituutta ja tietojen oikea-aikaisuutta.

Maksutasetilastoihin kohdistuvia nykyisiä haasteita ovat soveltuvien panostietojen tarjoaminen kansantalouden tilinpittoon ja lähtötietojen laadun ylläpidon varmistaminen jäsenvaltioissa, kun pankkeihin sovellettavia ilmoittamisvaatimusten kynnysarvoja nostetaan.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

— osallistutaan aktiivisesti kansantalouden tilinpitojärjestelmää (SNA-93) ja maksutasetilastoja koskevien kansainvälisten standardien tarkistukseen,

⁽¹⁾ EYVL L 310, 30.11.1996, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1267/2003 (EUVL L 180, 18.7.2003, s. 1).

⁽²⁾ EUVL L 181, 19.7.2003, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 163, 23.6.2007, s. 17.

⁽⁴⁾ EYVL L 332, 31.12.1993, s. 7. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2103/2005 (EUVL L 337, 22.12.2005, s. 1).

⁽⁵⁾ EYVL L 257, 27.10.1995, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

⁽⁶⁾ EYVL L 162, 5.6.1998, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1893/2006 (EUVL L 393, 30.12.2006, s. 1).

⁽⁷⁾ EUVL L 124, 27.4.2004, s. 1.

- pannaan täytäntöön tarkistettu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT-95),
- NACE Rev. 2 -toimialaluokitus pannaan täytäntöön kansantalouden tilinpidossa, maksutasetilastoissa ja lyhyen aikavälin tilastoissa; keskeinen lainsäädäntö pannaan täytäntöön,
- perustetaan yhdenmukaistettuun kuluttajahintaindeksiin painottuva kuluttajahintoja koskeva EU:n tilastojärjestelmä, yksinkertaistetaan ja vakiinnutetaan yhdenmukaistettuja kuluttajahintaindeksejä koskeva lainsäädäntökehys ja taataan yhdenmukaisten kuluttajahintaindeksien uskottavuus tehostamalla viestintäpolitiikkaa ja vaatimusten noudattamisen strategiaa, ja
- parannetaan työmarkkinatilastojen ja kansantalouden tilinpidon keskinäistä yhdenmukaisuutta.

VIII OSASTO

TYÖLLISYYS

Oikeudellinen kehys

EU:n työvoimatilastojen kehittämistä ohjaavat tarkistettu Lissabonin strategia, joka on nyt kohdennettu uudelleen kasvuun ja työllisyyteen Euroopassa, Euroopan työllisyysstrategian yhteydessä asetetut tavoitteet ja vertailukohtat sekä talous- ja rahaliitto, joka edellyttää kattavaa joukkoa osavuositilastoja kuvaamaan työmarkkinoiden kehityssuuntia euroalueella ja Euroopan unionissa.

Nykytilanne

Työmarkkinatilastoja sääntelee vankka lainsäädäntökehys, jonka tarkoituksena on varmistaa säännöllinen tietojen ilmoittaminen työllisyyden, työttömyyden, ansioiden ja työvoimakustannusten estimointia varten. Uudet politiikan toiminta-alueet edellyttävät kuitenkin tilastolainsäädännön laajentamista muille alueille, joita ovat muun muassa

- i) avoimia työpaikkoja koskevat tilastot, joilla arvioidaan työmarkkinoiden kysyntäpuolta ja täydennetään työllisyys- ja työttömyystilastoja;
- ii) maahanmuuttajien työmarkkinatilanne ja tämän väestönosan kotouttamisen edistäminen;
- iii) ikääntyvien työntekijöiden työmarkkinatilanne; ja
- iv) siirtyminen koulusta työhön, eli tuki toimintalinjoille, joilla edistetään nuorten sujuvaa siirtymistä työmarkkinoille.

Muut alat kuten työpaikkojen laatu ja työllisyys työvoiman ikääntyessä, samoin kuin työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskyky ja tietoyhteiskunnan työmarkkinoille asettamat vaatimukset edellyttävät edelleen huomion keskittämistä tilastojen kehittämiseen.

Työllisyyttä ja työttömyyttä koskevat tilastot on suunniteltu pääasiassa makrotaloudellisten vaatimusten täyttämiseksi. Tämän vuoksi niissä ei oteta kattavasti huomioon olemassa olevia alueellisia eroja erityisesti tietyillä kaupunkialueilla.

Yhteisön työvoimatutkimuksen (LFS) parantaminen viime vuosina on tehnyt tästä tutkimuksesta ja sen vuosittaisista lisäkysymyksistä pääasiallisen lähteen, kun tuotetaan vertailukelpoisia työmarkkinatietoja. Työvoimatutkimus on kotitaloustiedustelu, jonka tuloksia on täydennettävä yritystiedusteluista saatavilla tiedoilla, kuten rakennetilastoilla ja lyhyen aikavälin tilastoilla ansioista ja työvoimakustannuksista. Työmarkkinatilastojen laadun parantamisen saralla tarvitaan vielä kuitenkin jatkotoimia: on esimerkiksi parannettava tilastojen johdonmukaisuutta verrattuna kansantalouden tilinpidosta ja muista yritys- ja maataloustutkimuksista saatuihin tietoihin ja otettava käyttöön eurooppalaisia otantajärjestelyjä ja ennakoestimaatteja indikaattorien levittämisen oikea-aikaisuuden kohentamiseksi. Olisi myös pyrittävä analysoimaan tarkemmin nykyisiä tietolähteitä, edistämään yhteisön tilastoja varten koottujen tunnistetiedoista puhdistettujen yksikkötietojen levittämistä tiedeyhteisölle ja ottamaan vuonna 2011 käyttöön tarkistettu ammattiluokitus (ISCO), joka kuvaa paremmin työpaikkojen rakennetta ja antaa mahdollisuudet parempiin kansainvälisiin vertailuihin.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- määritellään ja pannaan täytäntöön vuoden 2008 työvoimatutkimuksen lisäkysymykset maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä työmarkkinatilanteesta, vuoden 2009 työvoimatutkimuksen lisäkysymykset siirtymisestä koulusta työhön sekä työvoimatutkimuksen lisäkysymyksiä koskeva vuosien 2010–2012 ohjelma,

- ansioita ja työvoimakustannuksia koskevia rakenteellisia tutkimuksia laajennetaan siten, että ne kattavat koko talouden, ja työvoimakustannuksia koskevat vuoden 2008 tutkimukset ja ansiorakennetta koskeva vuoden 2010 tutkimus toteutetaan,
- olemassa olevien tietojen laajempaan käyttöön perustuvat eurooppalaiset otantajärjestelyt olisi otettava käyttöön lyhyen aikavälin työmarkkinatilastoissa, jolloin voidaan tuottaa oikea-aikaisia neljännesvuosittaisia ja kuukausittaisia aggregaatteja työllisyydestä ja työttömyydestä euroalueella,
- työllisyyttä ja työttömyyttä koskeviin tilastoihin voidaan sisällyttää tarkempia alueellisia indikaattoreita erityisesti kaupunkialueiden ja taajamien osalta, jotta työllisyyden ja työttömyyden paikalliset vaihtelut otettaisiin kokonaisvaltaisemmin huomioon. Yli 500 000 asukkaan taajamia koskevien vuotuisten tilastojen mahdollisen käyttöönoton kustannukset ja tarve selvitetään vuoteen 2010 mennessä,
- työvoimatilastojen avulla on voitava seurata tietoyhteiskunnan työvoimatilannetta,
- avoimia työpaikkoja käsitteleviä tilastoja koskeva tuleva neuvoston asetus pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön,
- NACE Rev. 2 -toimialaluokitus otetaan käyttöön ansioita ja työvoimakustannuksia koskevissa rakennetutkimuksissa, neljännesvuosittaisissa työvoimakustannusindekseissä sekä jatkuvassa työvoimaseurannassa.

IX OSASTO

YHTEINEN KAUPPAPOLITIikka

Oikeudellinen kehys

EY:n perustamissopimuksen 133 artiklassa määrätään Euroopan komissiolle kuuluvasta tehtävästä käydä kolmansien maiden kanssa neuvotteluja kauppasopimuksista, palvelukauppasopimukset mukaan luettuina. Asianomaisia tilastoaloja koskevat säädökset: yhteisön ja sen jäsenmaiden tavarakauppaa kolmansien maiden kanssa koskevista tilastoista 22 päivänä toukokuuta 1995 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1172/95 ⁽¹⁾; asetus (EY) N:o 184/2005; asetus (EY) N:o 716/2007.

Nykytilanne

Tietovaatimukset kasvavat, kun maailmanmarkkinoille tulee uusia kauppakumppaneita ja kilpailijoita (esim. Kiina, Intia, Brasilia ja muut Latinalaisen Amerikan maat) ja kun tavar- ja palvelukaupan alalla tapahtuu rakenteellisia muutoksia. Lisäksi ehdokasmaista ja EU:n tärkeimmistä kumppanimaista saatavien tietojen laadukas keruu, analysointi ja yhdenmukaistaminen pysyvät ensisijaisina tavoitteina.

Samanaikaisesti pyritään ylläpitämään laatustandardeja rajaylittävän palvelukaupan, suorien ulkomaisten sijoitusten ja ulkomaisten osakkuus- ja tytäryhtiöiden osalta. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että asetus (EY) N:o 184/2005 ja asetus (EY) N:o 716/2007 pannaan täytäntöön.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- uusi Extrastat-lainsäädäntö pannaan täytäntöön, ja sen pääasiallisena tavoitteena on saada käyttöön tullia koskevia relevantteja lisätietoja ja täydentäviä tilastoja käyttämällä kaupan alan toimijoita koskevia rekistereitä,
- pannaan täytäntöön keskeinen lainsäädäntö (maksutase, kansainvälinen palvelukauppa, suorat ulkomaiset sijoitukset ja ulkomaiset osakkuus- ja tytäryritykset) ja se pidetään ajan tasalla,
- Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) uudet kansainväliset menetelmästandardit pannaan täytäntöön EU:n maksutasetilastojen kokoamisen yhteydessä,
- kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskeva käsikirja (Manual on Statistics of International Trade in Services) ja sen tarkistettu versio pannaan täytäntöön EU:ssa.

⁽¹⁾ EUVL L 118, 25.5.1995, s. 10. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

X OSASTO

TULLIYHTEISTYÖ

Tällä osa-alueella ei tarvita omaa tilasto-ohjelmaa. Tätä osastoa varten tarvittavat tilastotiedot johdetaan tarvittaessa niistä tiedoista ja indikaattoreista, jotka on tuotettu muiden ohjelmaan sisältyvien osastojen tarpeisiin.

XI OSASTO

SOSIAALIPOLITIikka, KOULUTUS, AMMATILLINEN KOULUTUS JA NUORISO

Oikeudellinen kehys

Tämän osa-alueen tilastoja ohjaavat avoin koordinoitimenetelmä sosiaalisen syrjäytymisen, eläkkeiden, terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon alalla; kestävä kehityksen strategia; EY:n perustamissopimuksen 143 artikla (sosiaalisesta tilanteesta laadittava kertomus) ja 13 artikla (syrjinnän torjuminen); työterveys- ja työturvallisuusstrategia; vuoden 2003 neuvoston päätöslauselma vammaisten työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden edistämisestä sekä komission tiedonanto vammaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevasta eurooppalaisesta toimintasuunnitelmasta. YK:n Euroopan talouskomission laatima koulutusta ja kestävä kehitys koskeva strategia edellyttää myös tietojen kehittämistä.

Nykytilanne

Elinoloja ja sosiaalista suojelua koskevien tilastojen järjestelmällä on kaksi pääasiallista perustaa: ESSPROS (eurooppalainen sosiaaliturvan tilastointijärjestelmä) ja EU-SILC (ansioita ja elinoloja koskevat tilastot). Nämä kaksi perustaa tukevat Laekenissa hyväksytyjä indikaattoreita ja eläkeindikaattoreita avoimessa koordinoitimenetelmässä. Alueellista köyhyyttä ja lasten köyhyyttä mittaavien indikaattoreiden kehittämistyössä on vielä saatava aikaan edistymistä.

EU:n väestörakenteen muutosten osalta ikääntymistä, rahoituksellista kestävyyttä, tuottavuutta ja työmarkkinoille osallistumista koskevia indikaattoreita ja tilastoanalyysijä aiotaan kehittää edelleen avoimen koordinoitimenetelmän puitteissa ja yhteistyössä asianmukaisten neuvoston työryhmien kanssa.

Elinikäisen oppimisen alalla tiedot koskevat tutkintoon johtavaa (formal education and training) ja muuta kuin tutkintoon johtavaa (non-formal education and training) koulutusta sekä informaalia oppimista (informal learning). Laadittujen koulutustilastojen perusteella on koottu uusia tietoja yrityksissä annettavasta ammatillisesta koulutuksesta (mittauskohteina yritysten sitoutuminen ja tuki työntekijöiden ammatilliseen koulutukseen) sekä aikuisten yleissivistävästä ja ammatillisesta koulutuksesta. Nuoria koskevia tietoja on saatavilla nykyisistä tutkimuksista, ja niitä hyödynnetään kaikilta osin, ennen kuin nuorisoa koskevia näkökohtia pyritään tuomaan paremmin mukaan nykyisiin tutkimuksiin.

Työterveyttä ja -turvallisuutta koskevassa tietojen keruussa ja analysoinnissa painotetaan työtapaturmien syitä, olosuhteita ja kustannuksia samoin kuin ammattitaituja ja työperäisiä terveyshaittoja sekä työntekijöiden terveyteen mahdollisesti haitallisesti vaikuttavia tekijöitä. Toiminnassa kehitetään tiedonkeruuta edelleen, erityisesti vammaisuutta koskevien yhdenmukaistettujen moduulien osalta. Tilastoja parannetaan, jotta voidaan tukea laadukkaan, yleisesti saatavilla olevan ja kestävä terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon kehittämistä.

Väestötilastojen alalla tärkein tavoite on tuottaa kattava joukko tietoja ja analyysijä, joita tarvitaan Euroopassa tapahtuvien väestörakenteen muutosten vaikutusten arviointiin. Väestötietokokoelmissa sovellettavien menetelmien ja kokoelmien sisällön parantaminen, vuoden 2011 väestö- ja asuntolaskentaa koskevan lainsäädännön täytäntöönpano ja pitkän aikavälin väestöennusteiden säännöllinen laatiminen ovat keinoja tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- kehitetään tietty määrä perusmuuttujia sekä otetaan käyttöön uusi E4SM-väline (European System of Social Statistical Survey Modules, Euroopan sosiaalitilastokyselyjen moduulijärjestelmä),
- vahvistetaan EU-SILC-hanketta, kehitetään pitkäaikaisten käyttöönsaattamista ja otetaan bruttotulokäsite kaikilta osin käyttöön,
- laaditaan alueellista köyhyyttä koskevia indikaattoreita (käyttämällä pienalue-estimointimenetelmiä, jos kansallisia aluekohtaisia tietoja ei ole saatavilla) ja lasten köyhyyttä koskevia indikaattoreita,
- laaditaan asetukset eurooppalaisen sosiaaliturvan tilastointijärjestelmän (ESSPROS) täytäntöön panemiseksi tavoitteena parantaa tietojen kattavuutta, vertailukelpoisuutta ja oikea-aikaisuutta,
- hyväksytään ehdotus asetukseksi koulutusta ja elinikäistä oppimista koskevista tilastoista ja pannaan se täytäntöön,

- parannetaan elinikäistä oppimista koskevien tilastojen nykyistä sääntelykehystä laadullisesti,
- tutkitaan vuoteen 2010 mennessä mahdollisuutta panna täytäntöön YK:n inhimillisen kehityksen indeksi EU:ssa ottaen huomioon myös asumista ja työllisyyttä/työttömyyttä koskevat tekijät,
- laaditaan nuoria kaikilla eri koulutustasoilla ja nuorten taloudellista ja sosiaalista integroitumista koskevat tilastot vaihe vaiheelta käyttämällä olemassa olevia lähteitä, jotka on tarvittaessa otettava paremmin huomioon nykyisissä tutkimuksissa,
- otetaan lapsia koskevissa tilastoissa, joissa Yhdistyneiden Kansakuntien lasten oikeuksista tehdyn yleissopimuksen nojalla käytetään kansainvälisesti hyväksyttyä lapsuuden ikärajaa, joka on 18 vuotta, huomioon lasten sosiaalinen tilanne ja köyhyys,
- eritellään kaikki sosiaalialan tiedot, jotka on kerätty yksityishenkilöistä EU:n tasolla, sukupuolen mukaan, sekä määritellään miesten ja naisten tasa-arvoa kuvaavat keskeiset indikaattorit,
- laaditaan yhteistyössä Euroopan tasa-arvoinstituutin kanssa yhteisymmärryspöytäkirja käytännön yhteistyömuotojen määrittelemiseksi,
- tutkitaan mahdollisuuksia kehittää yhteisiä menetelmiä, joiden avulla on mahdollista hankkia tilastotietoja tai parantaa olemassa olevia tietoja syrjinnän määrästä ja vaikutuksista.

XII OSASTO

KULTTUURI

Kulttuurialan tilastoja tuotetaan nykyisin vähän. Lisäksi ei kulttuurialan tilastoja varten ole olemassa kattavaa ja johdonmukaista kehystä eikä erillistä lainsäädäntöä.

Jotta kulttuuri- ja luovalla alalla voidaan edistää Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamista, kulttuurialan tilastoja olisi vahvistettava, niin että saadaan aikaan kestävä ja säännöllinen tilastotuotanto (joka perustuu eri tietolähteisiin). Tämän vuoksi on myös tehtävä laaja-alaista menetelmien kehittämistyötä, jotta pystytään mittaamaan paremmin kulttuurialan ja luovan alan sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia osaamistaloudessa.

XIII OSASTO

KANSANTERVEYS

Oikeudellinen kehys

Toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annettu neuvoston direktiivi 89/391/ETY⁽¹⁾; yhteisön kansanterveysalan toimintaohjelman (2003–2008) hyväksymisestä 23 päivänä syyskuuta 2002 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1786/2002/EY⁽²⁾; komission 7 päivänä helmikuuta 2007 tekemä ehdotus kansanterveyttä sekä työturvallisuutta koskevista yhteisön tilastoista annettavaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi.

Nykytilanne

Aiemmissa yhteisön kansanterveysohjelmissa perustettua terveystietojärjestelmää kehitetään toteuttamalla terveysaiheiseen tiedotukseen ja tietämykseen liittyviä toimia tulevassa yhteisön kansanterveysalan toimintaohjelmassa (2007–2013). Eurostat kehittää edelleen terveystietojärjestelmän tilasto-osuutta ja erityisesti Euroopan yhteisön terveysindikaattoreita (European Community Health Indicators, ECHI) läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden, ehdokasmaiden ja ETA/Efta-maiden kanssa Euroopan tilastojärjestelmän kautta.

Kansanterveyttä koskevia tilastotietoja edellyttävät myös kestävä kehityksen indikaattorit, rakenteelliset indikaattorit, vammaisuuteen liittyvät indikaattorit ja avoimen koordinoitimenetelmän yhteydessä laaditut indikaattorit, joilla tuetaan kansallisia strategioita laadukkaan, yleisesti saatavilla olevan ja kestävä terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon kehittämiseksi.

⁽¹⁾ EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2007/30/EY (EUVL L 165, 27.6.2007, s. 21).

⁽²⁾ EYVL L 271, 9.10.2002, s. 1. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä N:o 786/2004/EY (EUVL L 138, 30.4.2004, s. 7).

Yhteisön kansanterveysohjelmaan kuuluvien toimien, asianomaisten EU:n virastojen sekä kansanterveystilastojen alalla toimivaltaisten kansainvälisten organisaatioiden (WHO, OECD ja YK:n Euroopan talouskomissio) kanssa tehtävässä yhteistyössä keskitytään kehittämään edelleen ja ottamaan käyttöön menettelyjä varsinkin terveystilanteen, terveyteen vaikuttavien tekijöiden (kuten elämäntapa- ja ympäristötekijöiden), terveydenhuollon (terveysmenot mukaan luettuina) ja kuolinsyiden osalta.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- mahdollisuuksien mukaan annetaan komission asetuksia kansanterveyttä sekä työterveyttä ja työturvallisuutta koskevista yhteisön tilastoista annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanoa varten,
- kansanterveysalan perustilastojärjestelmän infrastruktuuria lujitetaan ja tuolloin kiinnitetään erityistä huomiota asiaan kuuluvien menetelmien, kuten terveyttä koskevan eurooppalaisen haastattelututkimuksen ja terveystilinpitojärjestelmän, tarkasteluun, vahvistamiseen ja täytäntöönpanoon,
- parannetaan kansanterveystilastojen – myös vammaisuutta ja terveydenhuoltoa koskevien, sukupuolen mukaan eriteltyjen tilastojen – saatavuutta, vertailukelpoisuutta, ajantasaisuutta ja merkityksellisyyttä politiikan määrittelylle; erityistä huomiota kiinnitetään menettelyjen edelleen kehittämiseen ja otetaan huomioon eri maiden erilaiset lähtökohdat.

XIV OSASTO KULUTTAJANSUOJA

Oikeudellinen kehys

Kuluttajapolitiikan merkitys on viime vuosina lisääntynyt (EY:n perustamissopimuksen 153 artikla). Eurostatin työn lähtökohtina ovat terveys- ja kuluttajansuojastrategia sekä komission huhtikuussa 2005 antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi yhteisön toimintaohjelmasta terveyden ja kuluttajansuojan alalla (2007–2013).

”Kuluttajansuojan” laaja käsite jaetaan kahteen osa-alueeseen: ”kuluttaja-asiat” ja ”elintarviketurvallisuus”.

Nykytilanne

Kuluttaja-asioiden osa-alueella Eurostat julkaisee vuosittain katsauksen ”Consumers in Europe: facts and figures” ja on perustanut yksityiskohtaisia hintatilastoja käsittelevän yksiköiden välisen työryhmän.

Elintarviketurvallisuus on tärkeä kuluttajansuojapolitiikkaan kuuluva aihe, ja Euroopan unioni on kehittänyt monia erilaisia lainsäädäntö- ja muita toimia, joiden tarkoituksena on taata koko ketjun kattavat toimivat valvontajärjestelmät: näitä ovat esimerkiksi ympäristöä ja eläinten hyvinvointia koskevat lakisääteiset vaatimukset.

Elintarviketurvallisuutta koskevien tilastojen alalla Eurostat pyrkii tarjoamaan menetelmiin liittyvää neuvontaa sekä tilastotietoja, jotka ovat hyödyllisiä päätöksentekijöille, mutta myös yksityisille sidosryhmille ja suurelle yleisölle.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012 (kuluttaja-asiat):

- kehitetään ”kovia” virallisia tilastoja (esimerkiksi yksityiskohtaisista hinnoista, rajatylittävän kulutuksen menoista, kuluttajakaupasta jne.) ja annetaan menetelmiin liittyvää neuvontaa muiden julkisten tai yksityisten tahojen laatimia ”pehmeitä” tilastoja varten,
- laaditaan toimintasuunnitelma yksityiskohtaisia hintatilastoja käsittelevän yksiköiden välisen työryhmän päätelmien pohjalta,
- aloitetaan yksityiskohtainen selvitys, jossa tarkastellaan kuluttajansuojelua koskevan moduulin mahdollista sisällyttämistä uuteen välineeseen (E4SM), jota parhaillaan kehitetään Eurostatissa.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012 (elintarviketurvallisuus):

- jatketaan elintarviketurvallisuuden seurantaan tarvittavien tilastojen kehittämistä,

- parannetaan merkintävaatimusten alaisista tuotteista (luonnonmukaisista tuotteista, muuntogeenisiin organismeihin perustuvista tuotteista) laadittujen tilastojen saatavuutta ja laatua.

XV OSASTO

EUROOPAN LAAJUISET VERKOT

Tällä osa-alueella ei tarvita omaa tilasto-ohjelmaa. Tätä osastoa varten tarvittavat tilastotiedot johdetaan tarvittaessa niistä tiedoista ja indikaattoreista, jotka on tuotettu muiden ohjelmaan sisältyvien osastojen tarpeisiin.

XVI OSASTO

TEOLLISUUS

Yritystoimintatilastot

Eurooppalaisten yritysten toimintaa koskevia tilastoja tarvitaan kilpailukyvyn, tuottavuuden ja kasvun analysointia varten, ja ne ovat keskeisiä tietoja, kun seurataan edistymistä tarkistetun Lissabonin strategian tavoitteissa.

Oikeudellinen kehys

Teollista tuotantoa koskevan yhteisön tietojen keruun aikaansaamisesta 19 päivänä joulukuuta 1991 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3924/91⁽¹⁾; yritystoiminnan rakennetilastoista 20 päivänä joulukuuta 1996 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 58/97⁽²⁾; viitevuosia 2003–2009 koskevien yhteisön vuosittaisen terästeollisuustilastojen tuottamisesta 5 päivänä joulukuuta 2003 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 48/2004⁽³⁾; innovaatiotilastojen tuotannosta ja kehittämisestä tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 1608/2003/EY täytäntöönpanosta 13 päivänä elokuuta 2004 annettu komission asetus (EY) N:o 1450/2004⁽⁴⁾; asetus (EY) N:o 716/2007; komission 5 päivänä huhtikuuta 2005 tekemä ehdotus yritysrekistereitä koskevaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi.

Nykytilanne

Yritystoiminnan rakennetilastoja käytetään Euroopan yrityssektorin yksityiskohtaiseen analysointiin. Käyttäjät ovat esittäneet arvostelua lähinnä tietojen oikea-aikaisuudessa havaituista puutteista ja hitaasta mukautumisesta uusiin ja esiin nouseviin politiikan tarpeisiin; arvostelun kohteena on ollut esimerkiksi palvelusektoria, yrittäjyyttä ja globalisaatiota sekä kestäviin tuotantotapoihin siirtymistä koskevien tietojen riittämättömyys. Tietyillä tehdasteollisuuden aloilla tuotantotilastot ovat tärkeitä lisätietoja, kun halutaan saada kuva alan suorituskyvystä.

Yhteisön innovaatiotilastot ovat Euroopan innovaatiotoiminnan tärkein mittausväline. Tilastot tuotetaan vuodesta 2004 alkaen kahden vuoden välein. Yhteisön innovaatiotutkimuksen mikrotason tietojen käyttömahdollisuuksia laajennetaan siinä määrin kuin se on mahdollista.

Ulkomaisia osakkuus- ja tytäryhtiöitä koskevia tilastoja kehitetään parhaillaan, ja uudessa asetuksessa säädetään globalisaation mittaamiseen käytettävä perusmuuttujasarja. Yritysrekisterejä koskevan uuden asetuksen mukanaan tuoma monikansallisia konserneja koskeva yhteisön rekisteri (EuroGroups) on kokeiluvaiheessa.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- keskeinen lainsäädäntö pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön (yritystoiminnan rakennetilastoista annetun asetuksen uudelleenlaadinta, ulkomaisia osakkuus- ja tytäryhtiöitä käsitteleviä tilastoja koskeva asetus, EuroGroups-rekisteri). Lainsäädännössä edellytetyt kokeilututkimukset suoritetaan ja arvioidaan kaikilta osin,
- Oslon käsikirjan vuoden 2005 laitos on määrä ottaa kaikilta osin käyttöön vuoden 2008 yhteisön innovaatiotilastojen osalta. Vuoden 2010 yhteisön innovaatiotutkimuksessa ja sitä seuraavissa yhteisön innovaatiotutkimuksissa parannetaan myös tietojen laatua ja saatavuutta,
- kehitetään uusia tilastoja, jotta talouden globalisaatiosta ja yrittäjyydestä saataisiin kattavampi kuva,
- vastauksena käyttäjien esittämään arvosteluun, joka koskee oikea-aikaisuutta ja hidasta reagoimista uusiin tarpeisiin, testataan uusia ja joustavia tiedonkeruutapoja käyttämällä erilliskyselyjä ja eurooppalaiseen otokseen perustuvia toimintatapoja,

⁽¹⁾ EYVL L 374, 31.12.1991, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1893/2006.

⁽²⁾ EYVL L 14, 17.1.1997, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1893/2006.

⁽³⁾ EUVL L 7, 13.1.2004, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1893/2006.

⁽⁴⁾ EUVL L 267, 14.8.2004, s. 32. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 973/2007 (EUVL L 216, 21.8.2007, s. 10).

- kehitetään tapoja, joilla eurooppalaiset aggregaatit voidaan toimittaa yksityiskohtaisimman jaottelun tasolla, ottaen huomioon yritysten oikeus tietojensa salassapitoon,
- NACE Rev. 2 -toimialaluokitus otetaan käyttöön kaikissa yritystoimintatilastoissa viitevuodesta 2008 alkaen,
- laaditaan erityisohjelma yritystoiminta- ja kauppatilastojen uudelleen suunnittelemiseksi. Tämän ohjelman puitteissa kehitetään ratkaisuja yrityksille aiheutuvan taakan vähentämiseksi.

Tietoyhteiskuntaa koskevat tilastot

Tieto- ja viestintätekniikan käyttö kuuluu tärkeimpiin liikkeellepaneviin tekijöihin, jotka edistävät osallisuutta yhteiskunnassa sekä parantavat työpaikkojen laatua ja eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä. Tietoyhteiskuntaa koskevat Eurostatin tilastot tarjoavat eurooppalaisille päätöksentekijöille tärkeän perustan, jonka avulla nämä voivat arvioida osaamislouheen johtavia rakenteellisia muutoksia ja seurata edistymistä tarkistetun Lissabonin strategian tavoitteissa.

Oikeudellinen kehys

Tietoyhteiskuntaa koskevista yhteisön tilastoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 808/2004 ⁽¹⁾.

Nykytilanne

Eurostat on jo useiden vuosien ajan osallistunut tietoyhteiskunnan vertailuanalyysiin toimittamalla indikaattoreita sekä yritysten että kotitalouksien/yksityishenkilöiden tieto- ja viestintätekniikan käytöstä. Tätä toimintaa jatketaan ja parannetaan, jotta se vastaisi politiikan vaatimuksia, joihin kuuluvat esimerkiksi tarkistettuun Lissabonin strategiaan perustuva i2010-aloite sekä muut poliittiset aloitteet. Tämän vuoksi tarvitaan asianmukainen oikeusperusta sen jälkeen, kun nykyinen lainsäädäntö ei enää ole voimassa.

Jotta saatavuuden ja käytön lisäksi otettaisiin huomioon myös muita näkökohtia, meneillään olevia yhteisön tutkimuksia täydennetään keräämällä tietoja tieto- ja viestintätekniikkaan suunnatuista investoinneista sekä tieto- ja viestintätekniikan vaikutuksista yritysten tulokseen ja käyttäytymiseen sekä yhteiskuntaan. On tarkoitus arvioida, miltä osin tietoyhteiskuntaa koskevien tilastojen oikeusperusta on mukautettava, jotta tieto- ja viestintätekniikan aloja ja sähköistä viestintää koskevat tiedot olisivat kattavat, ajantasaiset ja kansantalouden tilinpitojärjestelmän kanssa yhteensopivat.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- tietoyhteiskuntaindikaattoreita, myös tieto- ja viestintätekniikan alaa ja sen kilpailukykyä mittaavia indikaattoreita, mukautetaan muuttuviin politiikan tarpeisiin jatkuvasti ja ottaen huomioon tieto- ja viestintätekniikan mittaamisen alalla tehtävä laajempi kansainvälinen yhteistyö,
- tieto- ja viestintätekniikkaan suuntautuvia investointeja ja kyseisen tekniikan käyttöönottoa koskevia tilastoja kehitetään, jotta ne vastaisivat tavoitteeksi asetettua kestävän kehityksen sekä tietoyhteiskunnan vaikutusten mittaamista.

Matkailutilastot

Matkailu on Euroopan unionissa tärkeää taloudellista toimintaa, joka tarjoaa suuret mahdollisuudet parantaa työllisyyttä ja talouskasvua sekä edistää kehitystä ja yhteiskunnallis-taloudellista yhdentymistä myös maaseudulla sekä syrjäisillä tai alikehittyneillä alueilla.

Oikeudellinen kehys

Matkailualaa koskevien tilastotietojen keräämisestä 23 päivänä marraskuuta 1995 annettu neuvoston direktiivi 95/57/EY ⁽²⁾.

Nykytilanne

Nykyisin kerätään tilastotietoja matkailumajoituksen tarjonnasta ja kysynnästä sekä matkailukäyttäytymiseen liittyvistä taloudellisista näkökohdista. Nykyisten tilastojen vertailukelpoisuuden parantaminen sekä yhdenmukaistettujen matkailualan satelliittitilien perustaminen ovat kuitenkin keskeisiä ratkaistavia kysymyksiä, jotka liittyvät laajempaan kestävän matkailun osa-alueeseen, jota varten on määriteltävä ja mitattava tarkoituksenmukaisia indikaattoreita. Terroristi-iskujen ja tartuntatautien leviämisen kaltaiset tapahtumat vaikuttavat matkailuelinkeinoon välittömästi, minkä vuoksi tietojen oikea-aikaisuuden parantaminen on erittäin tärkeä tavoite.

⁽¹⁾ EUVL L 143, 30.4.2004, s. 49. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1893/2006.

⁽²⁾ EYVL L 291, 6.12.1995, s. 32. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2006/110/EY (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 418).

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- uudistetaan nykyisiä matkailutilastoja ja niiden oikeusperustaa ja mahdollisuuksien mukaan yksinkertaistetaan,
- otetaan käyttöön yhdenmukaistetut matkailualan satelliittitilit (mukaan lukien kestävän matkailun indikaattorit).

Energiatilastot

Kohtuuhintaisten energiahäydykkeiden varma ja ympäristöystävällinen toimittaminen on olennainen näkökohta EU:n energiapolitiikassa. Energiatilastojärjestelmä on kehitetty tämän politiikan tarpeiden perusteella.

Oikeudellinen kehys

Järjestelmä on suurelta osin sopimus pohjainen. Yhteisön menettelyn toteuttamiseksi kaasusta ja sähköstä teollisilta käyttäjiltä perittävien hintojen avoimuuden takaamiseksi koskevan 29 päivänä kesäkuuta 1990 annetun direktiivin 90/377/ETY ⁽¹⁾ lisäksi on tiettyjä oikeudellisia velvoitteita, jotka koskevat määrättyjä järjestelmän osa-alueita.

Nykytilanne

Öljymarkkinat ovat viime vuosina muuttuneet vaihteleviksi ja heikosti ennakoitaviksi, ja samaan aikaan hinnat ovat nousseet. EU:n energiariippuvuus kasvaa jatkuvasti; energian kysyntä lisääntyy ja tämä saa epäilemään, pystytäänkö kasvihuonekaasupäästöjä vähentämään, kun otetaan huomioon, että EU:n sähkö- ja kaasumarkkinat eivät ole vielä kehittyneet sisämarkkinoiksi, joilla on todellista kilpailua. Tässä poliittisessa lähtötilanteessa komissio reagoi – valtion- ja hallitusten päämiesten vuonna 2005 esittämän kehotuksen perusteella – tekemällä ehdotuksia (vihreä kirja: Euroopan strategia kestävän, kilpailukykyisen ja varman energiahuollon turvaamiseksi), joiden aiheina ovat muun muassa Euroopan energiahuollon seurantaelimen perustaminen seuraamaan EU:n energiamarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan kehitystä, uusi lämmitystä ja jäädytystä koskeva yhteisön direktiivi, tavoitteiden seuranta ja tavoitteiden määrittely vuoden 2010 jälkeiseksi ajaksi uusiutuvien energialähteiden osalta (sähkö ja nestemäiset biopolttoaineet mukaan luettuina) ja energian loppukäytön tehokkuudessa aikaan saatujen parannusten seuranta.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- annetaan energiatilastoja koskeva asetus, joka kattaa nykyiset vaatimukset ja johtaa näin ollen laadun paranemiseen,
- otetaan käyttöön oikeudellinen velvoite kerätä tilastotietoja kotitalouksien maksamista sähkön ja kaasun hinnoista,
- otetaan käyttöön menetelmät ja lähestymistapa, joiden voidaan osoittaa tosiasialliset toimittajamaat (määrämaat) kaasun tuonnin (viennin) osalta,
- parannetaan menetelmiä ja nimikkeitä nestemäisiä biopolttoaineita koskevien tilastotietojen keruuta varten,
- määritellään indikaattoreita/tiedonkeruu energiatehokkuuden arviointia varten energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista 5 päivänä huhtikuuta 2006 annetun direktiivin 2006/32/EY ⁽²⁾ mukaisesti,
- laajennetaan tarpeen mukaan kilpailun tehokkuutta ja kaasun- tai sähkömarkkinoiden yhdistymistä mittaavia kilpailuindikaattoreita.

XVII OSASTO

TALOUDELLINEN JA SOSIAALINEN YHTEENKUULUVUUS

Oikeudellinen kehys

Yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) 26 päivänä toukokuuta 2003 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003 ⁽³⁾; Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin (INSPIRE) perustamisesta 14 päivänä maaliskuuta 2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/2/EY ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ EYVL L 185, 17.7.1990, s. 16. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä 2007/394/EY (EUVL L 148, 9.6.2007, s. 11).

⁽²⁾ EUVL L 114, 27.4.2006, s. 64.

⁽³⁾ EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 105/2007 (EUVL L 39, 10.2.2007, s. 1).

⁽⁴⁾ EUVL L 108, 25.4.2007, s. 1.

Nykytilanne

Aluekohtaisia tilastotietoja kerätään noin kahdeltatoista laajalta tilastoalalta, osin säädöspäätteisesti ja osin sopimusperusteisesti. Yleensä tietoja lähetetään jatkuvasti Eurostatin. Urban Audit -kaupunkitutkimuksen tietoja on kerätty kolmen vuoden välein vuodesta 2003 lähtien.

Paikkatietoja kerätään ja tallennetaan GISCO-tietokantaan Eurostatin ja kaikkien komission pääosastojen käyttöä varten. Tiedonkeruuta koskevien standardien ja yhdenmukaisten sääntöjen puuttumisen vuoksi tarvitaan huomattava määrä resursseja asianmukaista ylläpitoa ja päivittämistä varten. Toisaalta paikkatietojen sekä tilastotietojen ja temaattisen tiedon yhdistämisen mukanaan tuomat mahdollisuudet tiedostetaan entistä laajemmin, mikä lisää kartoituksen, analyysien ja sovellutusten kysyntää.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- määritellään vuosien 2008–2012 tilasto-ohjelmassa tehtävä työ sen mukaan, millaiseksi yhteisön uusi aluepolitiikka muotoutuu rakennerrahastojen uudella ohjelmakaudella. Nykyisten tietojen vahvistamista jatketaan, etenkin Urban Audit -kaupunkitutkimuksessa sekä liikenteen, ympäristön ja tutkimuksen ja kehityksen alalla. Alueellisia väestötietoja koskevan lainsäädäntökehityksen täytäntöönpano ja aluetilinpitojärjestelmän tietoja koskevan EKT-95-asetuksen odotettavissa oleva tarkistaminen ovat merkittäviä rakenteellisten indikaattoreiden kehittämisen kannalta. Aluetilastoissa käytettyjen menetelmien johdonmukaisuutta parannetaan ottamalla käyttöön tiukempia menetelmiä asiaankuuluvassa tarkistetuissa lainsäädäntökehityksessä ja laajentamalla jo aluetilinpitojärjestelmässä käyttöön otettujen laatustandardien soveltamisalaa vertailukelpoisuuden ja oikea-aikaisuuden varmistamiseksi siten, että sen piiriin kuuluvat myös muut aluetilastot. NACE Rev. 2 -toimialaluokituksen täytäntöönpano edellyttää aikasarjojen uudelleen laskemista tarkistuksen käyttöönnottoa edeltävien kausien osalta,
- paikkatietojen käyttöön asettaminen ja saatavuus muuttuu ratkaisevasti koko EU:n alueella, kun pannaan täytäntöön yhteisön paikkatietoinfrastruktuuria (INSPIRE) koskeva direktiivi, jonka tavoitteena on kehittää yhteisön paikkatietoinfrastruktuuri ympäristöpolitiikan ja muiden politiikanalojen tueksi. Tämä vaikuttaa huomattavasti kyseisten tietojen rakenteeseen ja käyttöön komission yksiköissä. Paikkatietoja käsittelevän Eurostatin tiimin on tämän ohjelmakauden aikana osallistuttava teknistä toteuttamista koskevaan kehittämistyöhön ja varmistettava hallintorakenne (INSPIRE-komitean perustaminen ja toiminta mukaan luettuina), minkä lisäksi tiimin on myös tuettava INSPIRE-infrastruktuurin käyttöön ottamista koko EU:n alueella. Paikkatietoanalyyseissä käytettyjen, tilasto- ja paikkatietojen yhdistämiseen perustuvien tekniikoiden käyttöä edistetään edelleen komission sisäisten käyttäjien keskuudessa; infrastruktuurin käytön myötä paikkatietojen saatavuus kohenee, mikä parantaa huomattavasti mahdollisuuksia määritellä tarkkoja indikaattoreita.

XVIII OSASTO

TUTKIMUS JA TEKNOLOGINEN KEHITTÄMINEN

Oikeudellinen kehys

Tiede- ja teknologiatilastot sekä innovaatiotilastot:

Yhteisön tiede- ja teknologiatilastojen tuotannosta ja kehittämisestä 22 päivänä heinäkuuta 2003 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1608/2003/EY ⁽¹⁾; Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1608/2003/EY täytäntöönpanosta tiede- ja teknologiatilastojen osalta 22 päivänä huhtikuuta 2004 annettu komission asetus (EY) N:o 753/2004 ⁽²⁾; asetus (EY) N:o 1450/2004.

Tilastoalan tutkimus, menetelmät ja nimikkeistöt: Euroopan yhteisön seitsemännestä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007–2013) 18 päivänä joulukuuta 2006 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1982/2006/EY ⁽³⁾.

Mikrotason tietojen hallinta ja salassapito: asetus (EY) N:o 1104/2006.

Nykytilanne

Tiede- ja teknologiatilastot sekä innovaatiotilastot: Tieteen, teknologian ja innovoinnin alalla sovellettavat EU:n toimintalinjat ovat keskeisiä Lissabonin strategiassa, kuten Barcelonassa 15 ja 16 päivänä maaliskuuta 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä sekä vuonna 2005 toteutetussa väliarvioinnissa painotettiin. Viime vuosina on edistytty huomattavasti tutkimus- ja kehitystoimintaa, tiede- ja teknologia-alan henkilöresursseja, patentteja, korkean teknologian aloja ja osaamispalveluja koskevien tilastojen tuotannossa ja levittämisessä. Tilastotuotanto perustuu omaan tiedonkeruuseen, hallinnollisten lähteiden käyttöön sekä virallisten ja epävirallisten tietolähteiden käyttöön. Lainsäädäntökehys on luotu.

⁽¹⁾ EUVL L 230, 16.9.2003, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 118, 23.4.2004, s. 23. Päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 973/2007.

⁽³⁾ EUVL L 412, 30.12.2006, s. 1.

Tilastoalan tutkimus, menetelmät ja nimikkeistöt: Ottaen huomioon lähinnä laajentumisen, globalisaation ja tietotekniikan mukanaan tuomat toimintaympäristön muutokset sekä tilastotietojen keräämisestä aiheutuvat kustannukset on tarpeen parantaa kaikkia tietojen laadun osatekijöitä asetuksessa (EY) N:o 322/97 tarkoitetulla tavoin, vastata EU:n päätöksentekijöiden ja muiden tahojen esittämiin uusiin vaatimuksiin ja mukauttaa tilastot vastaamaan yhteiskunnassa tapahtuneita muutoksia.

Mikrotason tietojen hallinta ja salassapito: On tärkeää, että osana perustamissopimuksen 285 artiklan mukaista tilastojen tuottamista Euroopan tasolla kerätyt mikrotason tiedot ovat helposti tutkijoiden saatavilla. Niiden saatavuuden osalta on noudatettava luottamuksellisuutta koskevaa asianmukaista lainsäädäntöä, esimerkiksi asetusta (EY) N:o 322/97 ja salassa pidettävien tilastotietojen luovuttamisesta Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle 11 päivänä kesäkuuta 1990 annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) N:o 1588/1990⁽¹⁾. On löydettävä uusia varmoja ratkaisuja.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- tiede- ja teknologiatilastot sekä innovaatiotilastot: Tiede- ja teknologiatilastojen sekä innovaatiotilastojen alan toiminnassa keskitytään tulevana vuosina toimiin, joiden avulla parannetaan tietojen laatua, tilastollisia menetelmiä, nimikkeistöjä, käsitteitä ja määritelmiä (esimerkiksi parannetaan tietovirtojen mittaamista ja käytetään kansainvälisesti yhdenmukaistettua Patstat-tietolähdettä), otetaan käyttöön uusia tietolähteitä, pannaan tohtorintutkimuksen suorittaneiden urakehitystä mittaavat tilastot kaikilta osin täytäntöön, saatetaan kyseessä olevia tilastoaloja koskeva nykyinen lainsäädäntö ajan tasalle ja tuotetaan parempia panostietoja kansantalouden tilinpitoon,
- tilastoalan tutkimus, menetelmät ja nimikkeistöt: Seitsemännessä puiteohjelmassa asetetaan etusijalle aihealueiden parantaminen, mutta myös sellainen tutkimustoiminta, jonka avulla halutaan parantaa tietojen laatua innovatiivisin menetelmin, esimerkiksi mallintamalla, estimoimalla ja imputoimalla. Virallisten tilastojen alalla viritetään uudelleen käyntiin funktionaalista tutkimusta tukemalla verkostojen perustamista. Virallisia tilastoja koskevasta tutkimuksesta kuudennessa ja seitsemännessä puiteohjelmassa saatujen tulosten levittämistä ja käyttöä sekä tulosten soveltamista operatiivisella tasolla edistetään ja helpotetaan. On myös lisättävä toimia, joiden tavoitteena on parantaa käytettyjä nimikkeistöjä (esimerkiksi tutkimus- ja kehitystoimintaa harjoittavia konserneja koskevat eurooppalaiset tutkimukset) sekä käyttää ja laajentaa konserneja koskevia eurooppalaisia rekistereitä,
- mikrotason tietojen hallinta ja salassapito: Edistetään yhtenäisiä toimintamalleja ja menetelmiä sellaisten eurooppalaisten infrastruktuurien kehittämiseksi, joiden ansiosta tutkijoiden on helpompi saada käyttöönsä tunnistetiedoista puhdistettuja tietoja nykyisen lainsäädännön puitteissa.

XIX OSASTO

YMPÄRISTÖ

Oikeudellinen kehys

EU:n ympäristötilastoja ohjaava kehys muodostuu vaatimuksista, joiden mukaan on tuotettava laadukkaita, kattavia, luotettavia ja relevantteja tilastoja, tilejä ja indikaattoreita, jotta on mahdollista kehittää, toteuttaa ja seurata yhteisön ympäristöpolitiikkaa. Kyseessä ovat varsinkin kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma ja sen aihekohtaiset strategiat, EU:n kestävä kehityksen strategiaan kuuluvat ympäristöä koskevat tavoitteet sekä Lissabonin strategia ja Cardiffin prosessi, joka koskee ympäristönäkökohtien sisällyttämistä kaikkiin politiikan aloihin. Nykyisin kerätään lainsäädännön edellyttämänä ainoastaan jätteitä koskevia tilastotietoja⁽²⁾ sekä ympäristönsuojelumenoja koskevia tilastotietoja⁽³⁾.

Nykytilanne

Euroopan ympäristökeskus, Yhteinen tutkimuskeskus, komission ympäristöasioiden pääosasto ja Eurostat hallinnoivat ympäristöä koskevia tietoja. Kyseinen neljän toimijan ryhmä on tehnyt sopimuksen teknisestä järjestelystä, jossa määritetään tehtävien ja töiden jako ennen ympäristötietokeskusten perustamista⁽⁴⁾. Ryhmän osapuolten tietoteknisen infrastruktuurin yhteentoimivuutta parannetaan. Ympäristötilastoja ja -tilejä ohjaavia puitteita täydennetään tekemällä tiivistä yhteistyötä kansainvälisten organisaatioiden (YK, OECD) kanssa menetelmäkysymyksissä (esimerkiksi käsikirjat) ja tiedonkeruun osalta (Eurostatin ja OECD:n yhteinen kyselylomake).

Ensisijaisena tavoitteena on täyttää tietovaatimukset teemakohtaisissa strategioissa, kuten jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskevassa strategiassa, luonnonvarojen kestävä käyttöä koskevassa strategiassa ja torjunta-aineiden kestävä käytön strategiassa; ympäristöalan perustilastojen tuottamista jatketaan, minkä lisäksi edelleen laaditaan vettä, ilmaa, biologista monimuotoisuutta, maaperää, metsiä ja maankäyttöä koskevia tilastoja ja indikaattoreita muille ympäristötietokeskuksille.

⁽¹⁾ EYVL L 151, 15.6.1990, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2150/2002, annettu 25 päivänä marraskuuta 2002, jätetilastoista (EUVL L 332, 9.12.2002, s. 1). Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1893/2006.

⁽³⁾ Asetus (EY, Euratom) N:o 58/97.

⁽⁴⁾ Ympäristötietokeskusten perustamista koskeva tekninen järjestely, josta kyseiset ympäristöalan raportointiin ja tietojen levittämiseen osallistuvaa neljä yhteisön elintä sopivat 14 päivänä marraskuuta 2005.

Kestävän kehityksen strategiaan kuuluvien taloutta ja ympäristöä koskevien osa-alueiden välisten yhteyksien analysoinnin ja määrällisen arvioinnin parantamiseksi on kehitettävä ympäristötilejä. Jotkin ympäristöinformaation osa-alueet ovat huomattavan puutteellisia eivätkä ole aina ajan tasalla. EU:n lainsäädännön piiriin kuuluvien ympäristötilastojen ja -tilien osuus on vähäinen. Olisi harkittava oikeudellisten perustojen antamista muille keskeisille alueille.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

Ympäristötilastojen synergiavaikutusten, suunnittelun ja toteutuksen parantamiseksi vuosien 2008–2012 toimintaa sovitetaan yhteen ympäristötilastoja ja -tilejä käsittelevässä johtajien kokouksessa (DIMESA), johon osallistuvat neljän toimijan ryhmä ja jäsenvaltiot.

- jätteiden, luonnonvarojen ja tuotteiden alalla toimivat tietokeskukset, jätetilastoja koskeva asetus ja torjunta-aineita koskeva (suunnitteilla oleva) asetus tarjoavat laadukkaita tietoja, jotka vastaavat teemakohtaisten strategioiden mukaisia vaatimuksia,
- parannetaan nykyisiä ympäristöindikaattoreita, kehitetään uusia indikaattoreita ja annetaan teknistä tukea EU:n tasoisien indikaattoreiden laskentaa sekä tiedonantovelvollisuuksien uudelleenarviointia varten tavoitteena paremmin kohdennettu ja kustannustehokas ympäristötiedon keruu,
- ympäristötilien alalla edistetään menetelmiin liittyvää kehitys- ja tutkimustoimintaa ja otetaan käyttöön ympäristötilien tärkeimmät moduulit,
- parannetaan estimaattien ja Nykytilannetta koskevien arvioiden laatimiseen sovellettuja menetelmiä, jotta voidaan täyttää tietoaукот ja kohentaa ympäristötilastojen ja -tilien oikea-aikaisuutta,
- tarpeen mukaan kehitetään oikeusperustoja sellaisia ympäristötiedon keruun keskeisiä alueita varten, jotka eivät kuulu nykyisten säästöjen soveltamisalaan.

XX OSASTO

KEHITYSYHTEISTYÖ

Kehitysyhteistyöpolitiikan onnistumisen arviointiin tarvitaan hyviä tilastoja. Kehitysmaat tarvitsevat tilastoja näyttöön perustuvaa päätöksentekoa varten. Demokratian ja oikeusvaltion lujittamisen sekä ihmisoikeuksien kunnioittamisen yhteydessä tilastot ovat esimerkki hyvästä hallintotavasta, ja niiden avulla voidaan osaltaan edistää hyvää hallintotapaa ja avoimuutta edellyttäen, että tilastotuotannossa noudatetaan asianmukaisia laatustandardeja ja taataan virallisten tilastojen saatavuus ja levittäminen.

Oikeudellinen kehys

Perustamissopimuksen 180 artikla.

Nykytilanne

Kehitysmaissa on tehtävä paljon työtä tilastollisten valmiuksien lisäämiseksi. Yleistavoitteena on tukea EU:n ulkopoliittikkaa tarjoamalla asianmukaista ja selkeästi kohdennettua tilastoteknistä tukea, jolla parannetaan EU:lta tukea saavien maiden tilastollisia valmiuksia. Tämän tuen on oltava kestävää. Siksi olisi pyrittävä varmistamaan, että tilastot kuuluvat kiinteästi kansallisiin ja alueellisiin kehityssuunnitelmiin.

EY:n kehitysyhteistyöpolitiikan tärkein osatekijä on se, että siinä pyritään yhä useammin ja selkeämmin köyhyyden vähentämiseen etenkin AKT-maissa ja varsinkin Afrikassa. Näin ollen tilastoalan yhteistyö painottuu yhä enemmän köyhyyden mittaamisen ja seurannan parantamiseen, ja siinä kiinnitetään erityistä huomiota vuosituhannen kehitystavoitteita koskeviin indikaattoreihin.

Tarjotaan teknistä asiantuntemusta ja tukea EY:n kehitysyhteistyöohjelmien vaikutusten mittaamiseksi ja yleensäkin EU:n alueellisten kehittämisohjelmien tilasto-osuutta varten.

Alueellinen integraatio on jatkossa tärkeä osa ohjelmaa, ja tarkoituksena on kuvastaa niitä lisääntyviä toimia, joita maat itse toteuttavat alueellisten rakenteidensa vahvistamiseksi. Tuettaviin osa-alueisiin kuuluvat monenvälinen seuranta, kansantalouden tilinpidon parantaminen, hintatilastot, maataloustilastot, luonnonvarojen koskevat tilastot ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia koskevat tilastot, ulkomaankauppatilastot, yritystoimintatilastot ja tilastoalan koulutus.

Euroopan tilastojärjestelmä jatkaa ja tehostaa pyrkimyksiään avuntoimittajayhteisön keskeisen yhteensovittamisen parantamiseksi (kahden- ja monenvälinen apu). Vastaavasti Eurostat ja jäsenvaltiot tukevat etenkin OECD:n kehitysapukomiteassa, YK:ssa ja Maailmanpankissa tehtävää työtä, jolla pyritään arvioimaan, miten kehitysyhteistyöllä edesautetaan vuosituhanen kehitystavoitteiden saavuttamista. Tässä yhteydessä Euroopan tilastojärjestelmä osallistuu aktiivisesti PARIS 21 -aloitteeseen. Teknisessä yhteistyössä korostetaan erityisesti käyttäjien huomioon ottamisen merkitystä ja edistetään monivuotisten ohjelmien laadintaa.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- lisätään tilastojen näkyvyyttä kansallisissa ja alueellisissa kehityssuunnitelmissa,
- tarjotaan mahdollisuuksien mukaan teknistä asiantuntemusta ja tieteellistä tukea tilastoalan kehittämisohjelmien toteuttamiseen, varsinkin alueellisella tasolla; tuetaan tilastotyöhön vaikuttavia hankkeita ja tilastojen yhdenmukaistamista EU:lta tukea saavissa maissa; osallistutaan tilastoalan prioriteettien arviointiin suunniteltaessa ja ohjelmoitaessa EU:n tilastoalan yhteistyön toimia,
- erityistä huomiota kiinnitetään, sukupuoliluottuvuus huomioon ottaen, köyhyyden mittaamiseen ja seurantaan, edistymiseen sosiaalisessa yhteenkuuluvuudessa, ympäristön kestävyteen ja vuosituhanen kehitystavoitteita koskeviin indikaattoreihin.

XXI OSASTO

TALOUDELLINEN, TEKNINEN JA RAHOITUSYHTEISTYÖ KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA

Oikeudellinen kehys

Avun toimittamisesta uusille itsenäisille valtioille ja Mongolialle niiden talouden uudistamiseksi ja elvyttämiseksi 25 päivänä kesäkuuta 1996 annettu neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 1279/96 ⁽¹⁾; komission neuvostolle 9 päivänä joulukuuta 2004 antama tiedonanto Euroopan naapuruuspolitiikan toimintasuunnitelmia koskevista komission ehdotuksista.

Nykytilanne

Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvien maiden kanssa tehtävässä tilastoalan yhteistyössä on tavoitteena tukea kyseisten maiden tilastojärjestelmien kehittämistä, jotta voidaan tuottaa EU:n vaatimukset täyttäviä yhdenmukaistettuja perustietoja aloilla, joilla EU:n toimintalinjat niitä edellyttävät. Näille maille osoitettava tilastoalan apu kanavoidaan eurooppalaisen naapuruuden ja kumppanuuden välineen kautta.

Tärkeimmät aloitteet vuosiksi 2008–2012:

- kehitetään taloustilastojen, kansantalouden tilinpidon ja hintatilastojen, ulkomaankauppatilastojen, maahanmuuttotilastojen ja sosiaalityötilastojen keskeisimpiä aloja. Tärkeitä päätöksenteon lähtötietoja olisi saatava vaihteittain myös muilta aloilta, kuten energia- ja ympäristötilastoista, ja yleensäkin kestävä kehityksen indikaattoreista,
- yhteistyön tavoitteena on myös luoda ja edistää kansallisten tilastolaitosten institutionaalisia valmiuksia ja toimielinten välistä yhteistyötä.

⁽¹⁾ EYVL L 165, 4.7.1996, s. 1.